

Modum menighetsblad

NR. 3 · 1995 64. ÅRGANG

Bilder utlånt av Solveig Arnegård

Fred og fest: 8. mai 1945 i Vikersundgata

<p>Er Den Hellige Ånd ei lommelykt? Mange vanskelige spørsmål fra søndagsskolebarn. Og et forsøk på svar fra Leif Gunnar Engedal.</p> <p style="text-align: right;">Se s. 6</p>	<p>Gud i bevegelse Jeg tror Den Hellige Ånd er Gud i bevegelse, på en måte kraften i guddommen, sier Karin Sandvand.</p> <p style="text-align: right;">Se s. 8</p>	<p>Drama i tre akter Alterbildet er kirkas viktigste utsmykning, skriver Jon Mamen. Og i Heggen er bildet et påskedrama i tre akter.</p> <p style="text-align: right;">Se s. 10-11</p>
<p>Ettertenksom impulsivitet Banksjefen vår innrømmer at han kunne vært flinkere til å overraske, og at han er sta på sin måte.</p> <p style="text-align: right;">Se s. 12-14</p>	<p>Et nyttig slit En elev på Nordre Modum ungdomsskole har skrevet sær-oppgave om krigen, og synes han har lært mye.</p> <p style="text-align: right;">Se s. 16</p>	<p>Kirken under krigen Også i Modum skjedde det mye på kirkefronten under krigen, skriver Jon Mamen</p> <p style="text-align: right;">Se s. 18-19</p>

Modum prestegjeld

Kirkekontor for Modum/prestekontor for Heggen sokn
Rådhuset, 3370 Vikersund
Betjenes av prest, kateket eller organist mandag-fredag kl. 09.00-11.30
Tlf 32 78 79 00(sentralbord). Direkte linje når sentralbordet er stengt
32 78 77 67

Prestekontor for Nykirke sokn
Doktorveien, 3340 Åmot
Tlf 32 78 46 93

Prestekontor for Snarum sokn
Snarum, 3370 Vikersund
Tlf 32 78 26 06

STILLINGER

Sokneprest Jon Mamen
Heggen, 3370 Vikersund
Tlf 32 78 70 17

Res.kap. Tormod Moviken
Jahrenveien, 3370 Vikersund
Tlf 32 78 23 50

Kallskap. Steinar Sund
Snarum, 3370 Vikersund
Tlf 32 78 26 06

Kateket Arild Løvik
Lerkeveien, 3370 Vikersund
Tlf 32 78 75 55

Organist Knut Johnsen (Heggen og Nykirke)

Ø.Lovisenbergvei, 3340 Åmot
Tlf 32 78 45 86

Organist Anne Hæhre (Snarum og Rud)
Kleiva, 3370 Vikersund
Tlf 32 78 71 33

Organist (deltid) Heggen og Nykirke
Ann Helen Eilertsen Kvartsv.,
3340 Åmot

Tlf. 32 78 46 78

Kirketjener Olav Hetland
Syrinveien, 3360 Geithus
Tlf 32 78 05 16

Kirkeverge Tone Hiorth
Kirkegårdskontoret, 3370 Vikersund
Tlf 32 78 79 00

MENIGHETSRAÐ

Heggen menighetsrå
formann Helga Faugstad Albrigtsen
Ihlenkleiva 19, 3360 Geithus
Tlf 32 78 01 68

Nykirke menighetsrå
formann Guri Jensen
Bingsveien, 3340 Åmot
Tlf 32 78 50 91

Snarum menighetsrå
formann Ingebjørg Hovde
Såstad, 3370 Vikersund
Tlf 32 78 26 48

MODUM MENIGHETSBLAD

Redaktør Berger Hareide
Orrelia, 3340 Åmot
Tlf 32 78 41 47

Redaksjonskomite:

John S. Andersen, Bente Olsen,
Mari Wærsted Axelsen, Ragnhild Idsø,
Anne Britt Molund Schartau.

Illustrasjoner og vignetter:

Valborg Sirnes og Sigrun Sørensen
Kasserer Sverre Asbjørnsen
Strandgata, 3340 Åmot
Postgirornr 0803 5 47 85 40
Bankgirornr 2270.03.00874

Bladet trykkes i Caspersens Trykkeri AS
Opplag 5 400

Redaksjonelt...

Fest og feiring

Det er mye som markeres i disse dager: 50-årsjubileet for frigjøringa og 1000-årsjubileet for innføring av kristendommen til Norge. Det er 17.mai, og så er det konfirmasjonstider, og snart er det pinse og dermed kirkas bursdags-feiring.

Vi er litt innom det meste i dette nummeret. Vi har de tradisjonelle konfirmantlister med en hilsen fra kateketen. Vi ser nærmere på hva Den Hellige Ånd er, både gjennom et par voksne som har tenkt og erfart, gjennom barns tegninger samt hvordan den er uttrykt i kirkene våre. Jon Mamen har skrevet om altertavla i Heggen. Vi fortsetter med serien om kirka og gudstjenesten, og er nå særlig opptatt av liturgien. Og banksjefen er gjenstand for midtside-portrettet denne gang.

Men vi har litt ekstra fokus på krigen og frigjøringa. En elev på Nordre Modum ungdomsskole har skrevet særoppgave om krigen og forteller hvordan det var. Og vi har tatt inn en historisk presentasjon skrevet av Jon Mamen om hvordan det gikk med kirken her i Modum under krigen. Og som et ekstra lite bidrag: vi har med noen fine bilder som ble tatt i Vikersundgata på selveste 8.mai i 1945.

Det er viktig å minnes! Jubileer bør ikke brukes til en trykkimpregnert sjølgodhet, men til en grundig besinnelse på hva dette lærer oss til bruk i dagens situasjon. God feiring!

Kr. 45.000 hittil

Det er hva som foreløpig har kommet inn etter første runde

med giroblankett i menighetsbladet. Dvs. ca 600 har hittil tatt seg på tak og betalt inn det frivillige abonnementet som menighetsbladet er avhengig av for å greie seg. Det betyr ca. 12 % av husstandene i kommunen.

I fjor kostet det vel 100.000 kr å lage bladet. 78.000 kr til trykking, 23.000 kr til porto, og vel 4.000 kr til div. andre utlegg (bilder osv). I 1995 kommer utgiftssida til å øke minst 10-15 %, rett og slett fordi vi lager et større blad. De tre første numrene inneholder i år 60 s., mot normalt 48 s. Og det koster.

Derfor ligger det altså på nytt en girototalong i dette nummeret. Dere er sikkert mange som trenger et lite ekstra puff. Vi trenger vel dobbelt så mye inn som vi har fått hittil.

Grunnsteinsnedleggelse på Åmot

17.mai er det nøyaktig ett år siden brannen på Åmot kapell. Årsdagen markeres, som vel de fleste veit nå, med nedleggelse av grunnstein for den nye kirka. Biskop Sigurd Osberg vil stå for handlingen, og det blir orientering ved Per Ole Buxrud, og hilser fra ordfører og sokneprest. Merk dere tida: Det starter kl.13.45.

Er det vanskelig å treffe presten?

Sokneprest Mamen har person-søker, nr 96 50 71 40.

Kallskap. Sund har mobiltelefon nr 94 32 65 35.

Res.kap. Moviken er lettest å treffe på sin hjemmetelefon 32 78 23 50.

Ord til ettertanke:

Stig Hamstad
radiomedarbeider
Geithus

Fest!

Fester kan være så forskjellige, men de har alle visse likhetstrekk. For eksempel så gleder man seg som oftest når man skal på fest, og man har det vanligvis veldig moro. For meg så henger ordene «glede» og «fest» tett sammen, og jeg tror mange tenker som meg.

Men vi hører også til tider om dårlige eller kjedelige fester. Festene blir slik når deltakerne ikke har det moro. Jeg tror ofte grunnen til dette er alle hemningene vi mennesker har. Vi er så uendelig redde for å dumme oss ut. Jeg tror at en vellykket fest er avhengig av at de innbudte tør å slå seg løs, at de tør å legge fra seg noen av hemningene sine. Og så tror jeg at man for å kvitte seg med hemninger er avhengig av rus, og rus det kan være så mangt. Den kan for eksempel være ekte, og den kan være falsk. For å ta det siste først, så er falsk rus den rusen vi får ved å ha i oss rusmidler. Problemet med denne typen rus er bl.a. at man ofte glemmer hvor moro festen var, og om ikke så overdøves glødene av hodepine. Men det største problemet er kanskje at det er rusen som har kontrollen over oss og ikke omvendt.

Men det fins heldigvis ekte rus også, og den er uten ødeleggende bivirkninger. Denne typen rus er også noe jeg forbinder med glede. Derfor kaller jeg den gjerne for «gledesrus».

Mennesker som er gledesruset er lette å avsløre. De gjenkjennes ofte på at de smiler mye mer enn andre, de ler mye og er veldig hyggelige å være sammen med. Man bør forøvrig være forsiktig rundt slike mennesker viss man ikke vil bli smittet, for i motsetning til falsk rus så er denne typen rus veldig smittsom.

Pinsa står for døra, og vi kan lese i Bibelen om at Jesu disipler, av befolkningen, ble beskyldt for å ha drukket for mye vin. Folket sa dette fordi de syntes at disiplene så ruset ut, og kanskje hadde folket delvis rett. Disiplene var nemlig ruset, men på ekte rus, en rus som fjernet alle hemninger, og som gjorde dem i stand til å forkynne evangeliet på en veldig frimodig og forunderlig måte, en rus som fylte dem med en glede de aldri hadde kjent maken til.

Pinse er en kjempfest, og den minner oss om at vi har all grunn til å feire, glede oss og fryde oss. Hvorfor ikke slå oss løs og fylle oss med gledesrus oftere. Jeg finner veldig få grunner til å la være. Synes du jeg tar hardt i nå? Vel det er mulig, men jeg vil til mitt forsvar få si at Bibelen tar mye hardere i. Den sier nemlig at vi **alltid** skal glede oss i **Herren!**

Stig Hamstad

En Modum-konfirmant anno 1900,
Hans Vahl

Geithuspartiet – 1995

Heggen kirke 21. mai – kl. 11.00

Jenter:

Marion Bredesen, Jannicke Bunæs, Åse Iren Haldorsen, Trude Knive, May Catrine Røste Kristensen, Trine Moen, Lene Kristin Nikolaisen, Kjersti Øen Olsen, Marie Ruud, Sølvi Haugen Skaalien, Kine Anett Sveum, Janne Thorkildsen, Hilde Trollerud

Gutter:

Glenn Cato Andersen, Stian Moen Fjellstad, Trond Hoff, Birger Marius Kristiansen, Geir Sverre Kristiansen, Marius Nilsen, Terje Paulsen, Kjetil Rønning, Tom Vidar Sandberg, Johan Sandnæs, Espen Skaalien, Ronny Skaalien

Snarumpartiet

Snarum kirke 21. mai kl. 11.00

Jenter:

Stine Karoline Båsum, Lene Ellingsen

Modumkonfirmantene i 1995

Hovlund, Anita Hæhre,
Kari-Ann Frøyd Lund, Kristin Elise
Hovde Marberg, Sigrid Marie Saastad,
Tone Skålien,
Tone Sundberg, Åse Marit Sørum
Lena Liljedal Torgersen

Gutter:

Anders Bauer, Truls Berger,
Øystein Bjertnæs, Glenn Ove Hansen,
Håkon Lauvlid, Bjørn Ivar Nord, Knut
Henning Skinstad, Jon Saastad

Engerpartiet

Nykirke 28. mai kl. 11.00

Jenter

Heidi Bjørøen, Lene Jenssen, Lena
Solbakken Johnsen, Grete Stine Lycke,
Heidi Nora Schander Meisal, Kjersti
Nielsen, Marianne Kristine Nilsen, Gro
Anita Stryken, Line Svarstad

Gutter:

Tommy Arntsen, Thomas Berg, Lasse
Eriksen, Anders Holm, Hans Christian
Jensen, Vegard Kjemperud, Håkon
Lorenz Kristoffersen, Andreas Myhre,
Pål Skretteberg, Ola Sørensen, Petter
Tangen, Trond Wold

Vikersundpartiet

Heggen kirke 28. mai kl. 11.00

Jenter:

Siv Elisabeth Andersen, Gunnhild
Wærsted Axelsen, Cecilie Jubskås
Bjerring, Stine Bønsnes, Mari Dahl, Gro
Hovde Drolsum, Tone Halvorsen,
Cathrine Marie Jasper, Ragnhild Maria
Kaggestad, Anne Kaisa Korsbøen,
Hege Kristiansen, Tonje Ludvigsen,
Monica Magnussen, Monica Therese
Skogheim, Yvonne Ødegården
Solheim, Sissel Kristin Solø, Maria
Sirnes Øien

Gutter:

Jo Sondre Bentsen, Øyvind Bjølgerud,
Joar Taraldsten Brunnes, Svend Oskar
Bråtho, Hans Petter Gubberud
Bårdseng, Pål Enger, Lars Fidjestøl,
Hans Werner Viljugrein Gustavsen,
Tommy Hovde, Kjetil Hulbakviken,
Jonas Kjølstad, Thomas Hovde
Marthinsen, Tommy Lund Martinsen,
Torstein Dahl Olsen, Alexander
Rønning, Tom Vidar Sandberg, Jon
Garcia de Presno Sandvand, Christian
Strand, Eskild Kronborg Sveen,
Kenneth Thorud, Terje Torgersen

Vestre Spone

Vestre Spone 11. juni kl. 13.00

Jenter:

Gunlaug Kristin Engen, Kari Wærsted
Tandberg, Mette Weum

Gutter:

Amund Formo Eriksen, Rune
Kristiansen

Buskerudpartiet

Nykirke 11. juni kl. 11.00

Jenter:

Gunhild Kopland, Guro Kristin Moen,
Marianne Nordalen

Gutter:

Thomas Hagen, Fredrik Ekeberg
Johansen, Bjørnar Kopland, Dan Are
Larsen, Stian Wahl Moen, Vegar Røste,
Morten Solbakken, Vegard Tandberg

Ruudpartiet

Rud kapell 11. juni kl. 11.00

Jenter:

Maja Kristin Finsrud

Gutter:

Anders Gravås, Odd Øystein
Langegård, Ronny Losoa, Arne
Solheim

Få på dere finstasen!

Alle ser ut til å ha en mening om konfirmasjon: mor, familie, tilhengere og motstandere av konfirmasjon, handelsstand og kirke etc.

For 50 år siden – frigjøringsåret – da ble konfirmasjonen utsatt et par måneder.

- Av teologiske grunner?
- Nei.
- Av familiære årsaker?
- Nei, – og kanskje litt ja. Den

ble utsatt av klesmessige grunner. Krigens slutt gjorde det nemlig mulig for butikkene å få inn de nye klærne, men det var ikke mulig tidnok til den ordinære konfirmasjonsdato, og konfirmasjonen ble utsatt til klærne kom.

Jeg synes slikt er flott. Det viser at kirken tar familie og konfirmant og frihet på alvor. Konfirmasjon er en viktig milepæl i livet. Etter 5 år med okkupasjon, da måtte selvfølgelig konfirmasjonsdatoen utsettes til de nye klærne kom og krigsårs-klærne kunne legges bort.

Konfirmanten må fortsatt se bra ut. Nye klær. Vakker hårsveis. Kanskje noen oppgitte mødre: «om bare konfirmanten kunne høre på meg, slik jeg hørte på min mor da jeg var konfirmant».

Vakre bord, god mat og konfirmanttilbud på klær, festlokale, gaver og gavekort etc.

Egentlig er det ikke så underlig, for konfirmasjon har sterke tradisjoner i vårt land. Det er en viktig milepæl, en viktig fest, og da er kun det beste godt nok.

Hva med konfirmanten selv? Midt i pubertetsperioden. Noen

lange, andre korte, noen vokser fort, andre har ennå ikke begynt å vokse. Noen med dyp stemme, andre har fortsatt melketennene. Kort sagt, alt er som det skal være. Pubertetsperioden er tiden med de store forskjeller. Men trøst dere konfirmanter, når dere er ca. 19 år, ja, da er utjevningen skjedd og dere blir mer og mer som slike konturløse voksne.

Det er spennende, slitsomt og utfordrende å undervise konfirmanter. Nettopp pga. forskjelligheten. Ingen timer blir like, for ingen konfirmantgrupper er like.

Men den skyter bak mål som vil snakke om konfirmantenes manglende modenhet og motivasjon. Visst er de forskjellige, men vi må ikke la oss lure av forskjelligheten. De tenker mye mer enn

vi voksne ofte vil innrømme. De er seriøse. De lytter, noterer, spør og andre ganger så tar barnet helt overhånd og det blir uro og fleiping. Ja, jeg må ta i med den grove stemmen for å samle troppene. Men det er naturlig, det er å være tenåring. Konfirmantene har meninger om tro og tvil. Konfirmantene trenger forbilder som er med og går opp livsveien for dem. Konfirmantene er usikre. Konfirmantene er selvbevisste. Dette viser seg ikke minst når de skal delta på gudstjeneste, hvor den menneskelige usikkerhet på en naturlig måte gir slike utslag som litt høy puls og skjelvende hånd. Samtidig som de øver og vil gjøre en ordentlig jobb, – og gjør det også.

Å undervise konfirmanter er å

innrømme at de er konfirmanter og legge lista deretter. Det handler om å ta dem på alvor der de er.

Visst har mange meninger om konfirmantene og konfirmasjonen. Det konfirmantene trenger – mer enn meninger – er mennesker som vil være gode forbilder for dem. Som tar dem på alvor, sier: følg meg, og lar konfirmanten få utvikle seg på en naturlig måte.

Dere er noe, konfirmanter.

Dere er noe, fortsett å være.

Dere er noe, skapt i Guds bilde som verdifulle, fullverdige mennesker.

Dere er noe, og dere er elsket av Gud.

Få på dere finstasen og lykke til med konfirmasjonsdagen.

Arild Løvik

Heggen Gospel har grunnlagt et vennskapskor i Tyskland

Sommeren 1993 var Heggen Gospel på turné i Untersontheim i Tyskland. Responsen ble så stor at koret ble bedt om å komme tilbake sommeren 1994, og da var tensingskole en del av programmet. Nesten 30 tyske tenåringer meldte seg på, og Heggen Gospels tenåringer gjorde en god instruktørjobb, for Untersontheim Tensing ble etablert.

Dette kommer ikke til å gå, sa mange skeptiske. Men tenåringene ville noe annet og i begynnelsen av desember 1994 var Kjetil Enstad og Arild Løvik nede og holdt et tensingseminar. Denne gang var det over 50 kormedlemmer med. Det ble en sterk avslutning i kirken, hvor også voksne medlemmer forsto hva tensing er og at koret var kommet for å bli. Gleden var stor.

Palmehelga var det klar for ny tensingskole. Denne gang reiste

Dag og Eirik Roness ned, begge var med i oppstarten. Dirigering og dans stod på programmet for et kor som bare har vokst og vokst og nå teller over 70 med-

tenåringer er en stor ressurs, en ressurs som beriker livet for både store og små.

Jeg hilser så mye fra menigheten i Untersontheim og takker for arbeidet som Heggen Gospel har gjort og gjør for dem. Om ikke så lenge må vi nok regne med besøk fra dem og vi skal reise ned til dem igjen.

Men ikke i år, for i år skal Heggen Gospel på turné til England. 105 pesoner har meldt seg på turnéen som går til Bury St. Edmunds, en liten by utenfor Cambridge. En turné hvor vi ønsker å synge, danse og ha drama, opptre, glede oss og spre tensingidéen. Få nye venner og nye, rike livserfaringer å ta med seg.

Heggen Gospel lever og jeg vil fortsette å leve sammen med dem en stund til.

Arild Løvik

PS: Heggen Gospel har fått en arvtaker i Modum også. Noe endelig navn har koret ikke, men kalles Oldsing. Dette koret har mange «gamle» Heggen Gospel medlemmer og koret vil spesialisere seg på å synge gospelmusikk. Øvelsene er annen hver søndag og Kjetil Enstad dirigerer. Det er bare å komme og bli med.

lemmer, – og flere er det knapt plass til i menighetshuset.

Heggen Gospel har gjort en flott jobb og takknemligheten er stor både blant tenåringer og foreldre. Livlige, livsglade, kreative

Er Den Hellige Ånd ei lommelykt?

Hvem er egentlig Den Hellige Ånd? Likner han på Jesus? Er Maria mammaen til han også? Flyr han i lufta som ei due? Er han en farlig ild som kan brenne oss opp?

Spørsmålene står i kø. Og en søndagsskolelærer kan få mangt og mye å lure på når Den Hellige Ånd er tema, og nysgjerrige unger lar fantasien løpe.

Av og til kan en real misforståelse gi god hjelp. Som da 6-åringen med stor overbevisning forklarte de andre som ikke så lett forsto: «Den Hellige Ånd – det er vel ikke noe vanskelig! Det er den hånda Gud holder verden med! Sånn som vi synger i den derre sangen: «Han har den hele vide verden i sin hånd...»»

En aldri så liten misforståelse. Men allikevel. Forklaringen var jo slett ikke av veien: Den Hellige Ånd er Guds hellige hånd. Den hånda Gud rekker ut når han vil røre ved våre liv. Går

det ikke an å si det slik?

Eller er kanskje Den Hellige Ånd rett og slett ei diger god lommelykt? I alle fall var det dette som skjedde:

Jeg er bare 10 år og helt alene hjemme. Jeg vet at de kommer om ikke så lenge. Men nå er huset stort og tomt. Helt mørkt. Jeg ligger stille i senga og hører alle lydene: Vinden som uler. De store trærne i hagen. Da hører jeg plutselig en lyd nede i gangen. Akkurat som lyden av skritt. Jeg skrur på lyset over senga. Men det kommer ikke noe lys. Jeg prøver den andre lampa. Enda ei til. Men det er like svart. Lyset er gått...

Jeg blir forferdelig redd. Alene. Med lyder i huset. I stummende mørke. Da husker jeg lommelykta. Leiter meg bort til skrivebordet. Nede i skuffa på venstre side. Og med lykta tent lister jeg meg ut på gangen. En lyd av ei dør som åpner seg. Og plutselig – midt i lyskjeglen: Der står far!

Jeg blir så lettet og glad at jeg begynner å gråte. Glemmer hele lommelykta og kaster meg i fars armer. Fortsatt er det mørkt. Fortsatt uler vinden. Men jeg er ikke alene. Jeg er trygg. For jeg er sammen med den kjærlighet som ga meg livet.

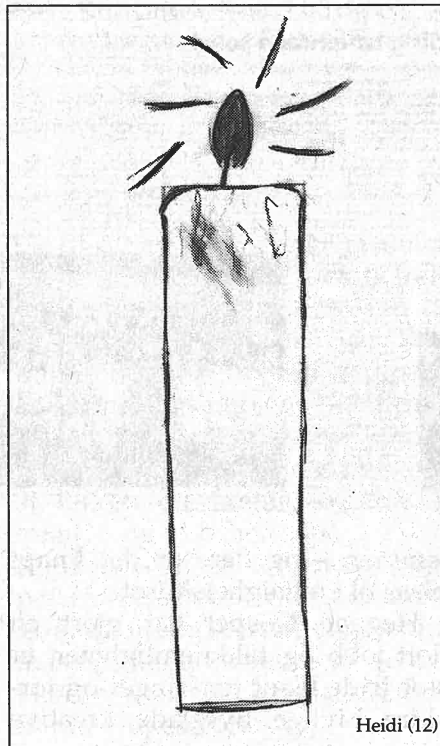
Er det slik Den Hellige Ånd er? Som ei lommelykt som lar oss få se Fars ansikt når det er mørkt? En lyskilde som ikke lyser opp seg selv, men som lar oss få se Jesus. Som viser oss at vi ikke er alene likevel. Som viser oss at vi er sammen med den kjærlighet som ga oss livet.

Kanskje er det slik. At Den Hellige Ånd er både lommelykta og hånda som holder den. Og at Han alltid og mest av alt vil vise oss Jesus. Slik at vi ser Han. Og slik at vi ser at Jesus ser oss. Også når lyset er gått. Også når det er helt mørkt og vi er for redde til å finne veien selv.

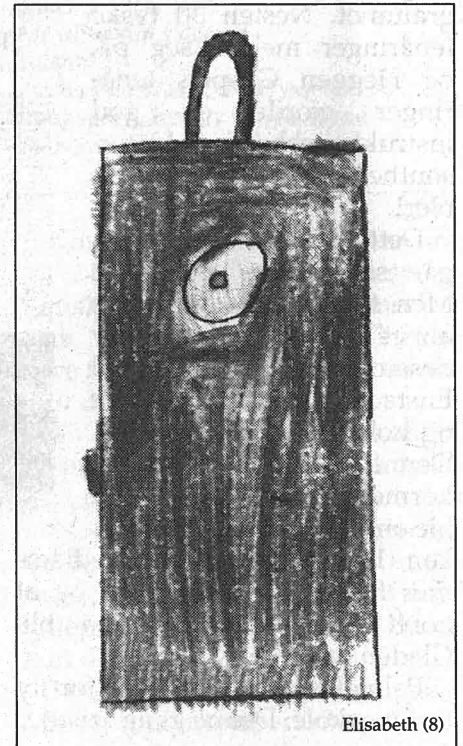
Leif Gunnar Engedal

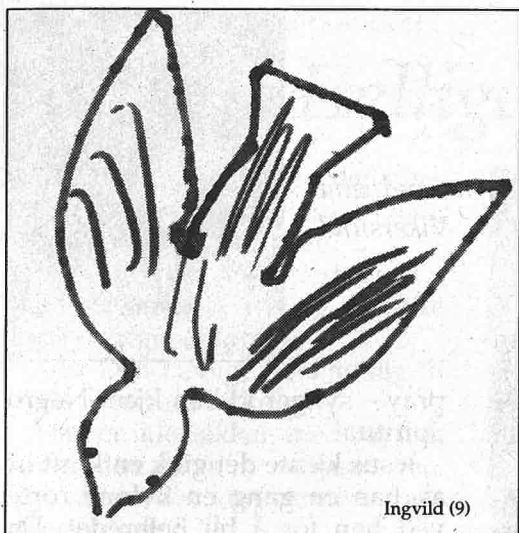
Eivind (12)

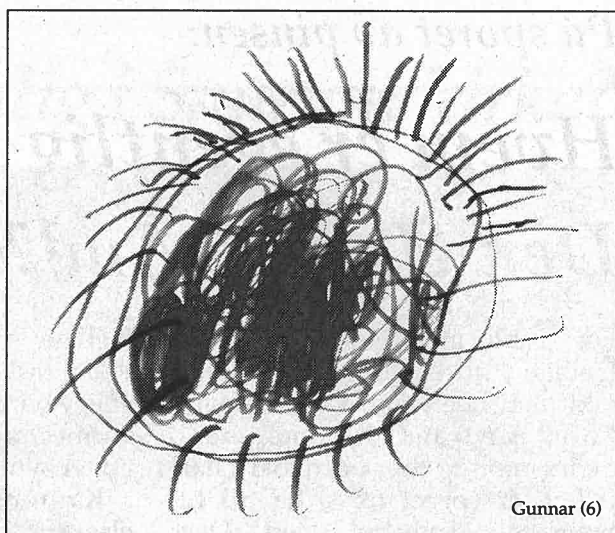
Heidi (12)

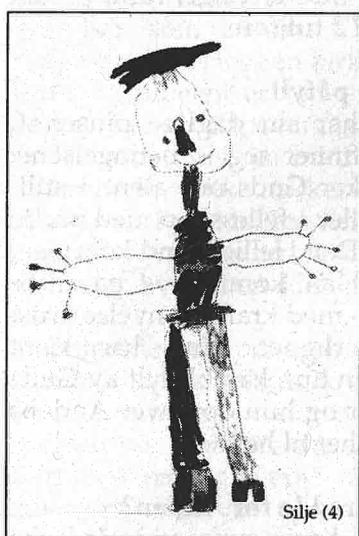
Elisabeth (8)

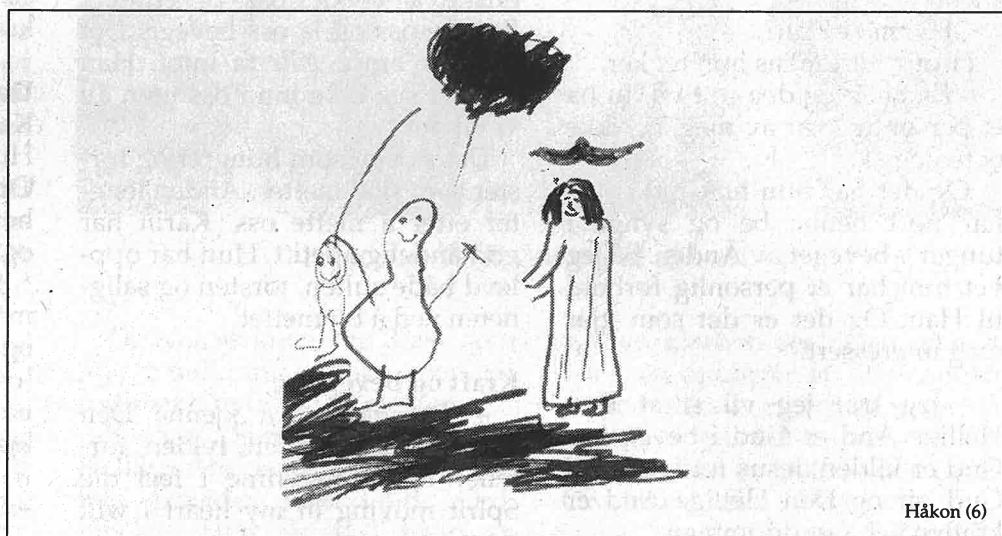
Ingvild (9)

Gunnar (6)

Silje (4)

Håkon (6)

Pinsen er kirkas bursdag!

Svanhild Enstad, søndagsskolelærer på Drolsum, fortalte sine om Den Hellige Ånd – som har bursdag 1. pinsedag. Da ble også den kristne menighet født.

Bli med på feiringen i pinsen! F. eks. i Bingen kapell har de skikkelig kalas 2. pinsedag – med kaffeduft under prekenen og langt kakebord.

Anne Britt (8)

Ranveig (9)

Hvem er egentlig Den Hellige Ånd?

Karin Sandvand
Vikersund

For å bli mer kjent med Den Hellige Ånd er det lurt å ta kontakt med noen som kjenner Han. Karin Sandvand, hjemmeværende husmor og mor til tre barn har i flere år sørget for å ha tid til bønn og samvær med Den Hellige Ånd.

– Hvem er Han?

Hun ler litt mens hun tenker.

– Kjenner jeg deg rett vil du ha et personlig svar av meg, og ikke et teologisk.

Og det har hun nok rett i. Jeg har hørt henne be og synge i tunger – beveget av Ånden. Så jeg vet hun har et personlig forhold til Han. Og det er det som gjør meg interessert.

– Jeg tror jeg vil si at Den Hellige Ånd er Gud i bevegelse. Gud er kilden, Jesus forvalter det Gud gir og Den Hellige Ånd er kraften i guddommen. Han virker og holder ut. På mange måter er Han det kommuniserende ledet.

Dette ble litt teologisk for meg, og Karin forstår det. Hun viser meg i stedet et bilde, et silketrykk av Liv Grønlund hun er veldig glad i, – og møter Den Hellige Ånd gjennom.

– Ser du vinden, bevegelsen i bildet – både i bakgrunnen og forgrunnen? spør hun.

Jo, jeg ser blader som fyker og gardin som løfter seg. Bildet heter «Underveis», og Karin oppfatter damen som underveis i utdypingen av sitt forhold til Den Hellige Ånd. Bordfellesskapet kan være nattverden. På bordet ligger 3 brød, og i kalken ser vi duen, Den

Hellige Ånd. De tre stolene kan være kirken, menigheten, bibel- eller bønnegruppen. Setene er varmet opp av ildtunger – et annet symbol for Ånden.

Karin mener det er satt betingelser for å få et nært og intimt forhold til Den Hellige Ånd. Vi må ønske å vende oss til Ånden. Bevege oss og la oss bevege. Det handler om å *vill*e ta imot. Han trenger seg ikke inn i oss uten av vi vil det.

Det er den som hungrer og tørster som skal mettes. Ånden lengter etter å mette oss. Karin har god åndelig appetitt. Hun har opplevd både sulten, tørsten og saligheten ved å bli mett.

Kraft og bevegelse

– Det går an å kjenne Den Hellige Ånd, kraften, fyllden, forteller hun. Everytime I feel the Spirit moving in my heart I will

pray – synger vi i en kjent Negro Spiritual.

Jesus kjente det gikk en kraft ut av han en gang en kvinne rørte ved han for å bli helbredet. Da Jesus var dødsbliten i Getsemane sendte Gud en engel for å gi han kraft til å fullføre.

Daglig påfyll

Karin har sin daglige pinsefest. Hun «finder seg i» betingelsene. Oppsøker Guds ord alene i stillhet – eller i fellesskap med andre og ber Den Hellige Ånd komme.

Og Han kommer – på ulike måter – med kraft, fornyelse, trøst og kjærlighet. Hun har kjent hvordan hun kan bli fylt av Guds nærvær og hun opplever Åndens kjærlighet til henne.

– Er vi redde for Ånden?

Karin synes vi i vår kirke er for forsiktede og tilbakeholdende med å fokusere på Den Hellige Ånd. Kanskje er en redd for at sterke opplevelser av Ånden skal ta plassen fra Jesus og Gud. Men det gjør Han ikke.

– Hans ypperste oppgave er å vise oss Jesus. Og da kan Han ikke stille seg i veien. Er du glad i Den Hellige Ånd, er du også glad i Jesus! Du kan ikke misse der!

Jesus ba disiplene slappe av og vente på å bli fylt av Den Hellige Ånd før de gikk ut i tjenesten. Og pinsedag kom Han som ildtunger. Da opplyste han Jesus så 3000 ble kristne «i en smell».

Liv S. Grønlund

Ragnhild

Menighetsbladet har sjekket

– Er Den Hellige Ånd synlig i Snarum kirke?

I kirkene våre har vi en del symboler for Den Hellige Ånd: Duer, vind, ild og vann er noen.

Steinar Sund har vært prest i Modum noen år nå, og vi satte han på følgende prøve:

– Er Den Hellige Ånd synlig til stede i Snarum kirke?

Han er ikke sikker, men vet han har en due på en av stolaene sine. Og så er det døpefonten med dåpsvannet.

Ved Jesus dåp åpnet himmelen seg og Den Hellige Ånd kom ned over han som en due. Det ene glassmaleriet i Heggen kirke viser dette. Himmelen er rød – pinsefargen – vi ser dåpsvannet, elven Jordan som Jesus står midt uti.

Om presten ikke husker om det er bilde av Den Hellige Ånd i kirken hans – vet han om flere steder i Bibelen hvor Den Hellige Ånd omtales.

Allerede i skapelsesberetningen finner vi noe. «Guds Ånd svevde over vannene» – står det i vår oversettelse. Grunnteksten bruker uttrykket «ruger over» – som en due som ruger ut eggene sine. Duen skaper og nyskaper.

Steinar Sund, med due på stolaen

Og Noa sendte ut en due – som bragte bud om at jorden igjen var fruktbar – nytt liv vokste frem.

Steinar Sund merker Den Hellige Ånd først og fremst når han arbeider med Guds Ord, Bibelen. Han får ved hjelp av

Ånden klarhet, ser ting i et nytt lys – og opplever at Talsmannen forklarer Jesu ord for ham. Og så tror han på løftet om at Den Hellige Ånd er tilstede der Guds Ord forkynnes.

Ragnhild

Forts. fra s. 19

han etterkom ordren om å flytte fra Modum.

Prestene sto nå uten lønn. Hva skulle de leve av? På initiativ fra Den midlertidige kirkeledelse ble det organisert illegal innsamling til prestenes lønn. I Modum sto kjøpmann A. L. Therkelseen og lærer R. Gjerløw på Åmot i spissen for slik innsamling. Denne pågikk fram til frigjøringen.

Stort sett fikk prestene altså drive sin virksomhet i fred etter embetsnedleggelsen. Men spenninger var det. Menighetsrådene ble avsatt høsten 1942 og erstattet av oppnevnte menighetsråd som var lojale mot NS. Det ble oppnevnt menighetsråd for Modum som fungerte fra høsten 1942 fram til frigjøringen. De førte vedtakene sine inn i protokollen for Snarum menighetsråd. Soknepreststillingen ble utlyst og

besatt av en av de prestene som ikke nedla embetet. Friedrich Krüger ble utnevnt til sokneprest i Modum. Han ble i embetet fra våren 1943 og fram til frigjøringa.

På tross av spenninger og ideologiske motsetninger klarte partene å ordne med fordeling av gudstjenester og annen bruk av kirkene. Krüger holdt sine gudstjenester og Seim, Hov og Kvaase holdt sine. Kirkens øvrige betjening ble ikke trukket inn i stiden. Klokkere, organister og kirketjenere gjorde tjeneste både sammen med Krüger og de andre prestene. Konfirmantene fikk velge hvilken prest de ville gå og lese hos. Men folk traff sitt valg. Bare et lite mindretall sluttet opp om Krüger.

Kirkekampen var en del av holdningskampen mot å innføre okkupasjonsmaktens ideologi i Norge. Det var ikke opplagt at kirken kom til å

innta en førende posisjon i denne holdningskampen. Når det gikk slik, har uredde og klarsynte ledere som biskop Berggrav mye av æren. Men uten oppslutning på menighetsplanet kunne lederskapets aksjoner ikke lykkes. I en kritisk situasjon våget flertallet av prestene å gi avkall på sin trygge posisjon som statens embetsmenn. Mer enn 90 % trosset trusler om utkastelse av prestegårder og om straff. En del ble virkelig kastet ut og forvist. Også menighetene visste å avvise de prestene som sto på NS-regjeringens side. Den illegale innsamlingen til prestelønn ble gjennomført med hell. Kirkekampen ble en episode, knyttet til en dramatisk tid i vår historie. Men den viste at kirke og menighet hadde en kraft som kan regnes med i vanskelige situasjoner.

Altertavla i Heggen:

Et påskedrama fra Bibelen i tre akter

Alteret er det sentrale sted i en kirke, selv om det befinner seg i den østlige enden av kirkebygget. Blikkretningen går fram mot alteret. Alteret er et bord hvor alterets sakramente settes fram. På alteret tennes lys for å symbolisere at Gud er til stede under gudstjenesten. Messebøkene ligger på alteret og presten leder det meste av gudstjenesten fra alteret. Menigheten kan komme fram og knele ved alterets fot eller gå rundt alteret for å legge sitt offer der.

De fleste kirker har et bilde over alteret. Vi kaller det for altertavla. Dette er kirkens viktigste utsmykning og altertavla gjengir som regel et sentralt motiv fra Bibelens fortellinger.

Altertavla i Heggen kirke forteller Bibelens påskedrama i tre akter. Nederste billedfelt gjengir innstiftelsen av nattverden. Under bildet står teksten **Dette gjør til min ihukommelse**. Øverste billedfelt gjengir korsfestelsen. Over bildet står teksten **Det er fuldbragt**. Aller øverst står en figur som forestiller den seirende Kristus. Han holder jordkloden i sin hånd, som om han sier: "Meg er gitt all makt i himmel og på jord". På avsatser rundt altertavla står de fire evangelister, de som har fortalt historien om Jesus.

Altertavla i Heggen kirke er fra 1698. Den ble gitt til kirken av sokneprest Laurits Christenssøn Gram og hans hustru. Rundt år 1700 gjennomgikk alle kirkene i Modum store ombygginger. Gammelt inventar ble erstattet med nytt og tidsmessig i barokk stil. Utskjæringene på altertavle og prekestol har akantus-motiv. Dette er et klassisk motiv som har blitt brukt i kunsten siden oldtiden. Akantus er en plante som

vokser vilt i landene rundt Middelhavet. Akantusmotivet går igjen i vår norske rosemaling.

Altertavla fra 1698 var ikke lik den nåværende. Altertavla hadde utskårne relieffer der hvor det nå er malte bilder. Motivene var de samme. Drammens Museum har et relieff med nattverdscenen som antas å være fra Heggen kirke. Disse relieffene var litt smalere enn bildene, og en kan se at rammeverket er forandret. På "avsatsene" sto det figurer. I tillegg til de fire evangelister har det antakelig også vært figurer som forestilte Moses og Døperen Johannes i "første etasje". Rundt den seirende Kristus har det stått engler med trompeter. Flere av disse figurene befinner seg på Drammens Museum.

Kirkene kom i menighetenes eie i 1828. En hundreårsperiode hadde de hatt private eiere. Det fulgte en ny periode med reparasjoner og

ombygninger av alle Modums kirker.

Heggen kirke gjennomgikk en større ombygging i 1830-åra. Hele korpartiet ble bygget om. Kirken fikk nytt alter. På altertavla ble relieffene byttet ut med malte bilder. Nattverdscenen i nederste felt er den første kjente norske kopi av Leonardos berømte bilde. Disse bildene kan være malt av Jørgen Erichsen, han som også dekorerte kirkens tak i 1840. Teksten under bildet er fra denne tid, likeså blomsterdekorasjonene som er malt på rammen.

Kirken gjennomgikk en ny stor ombygging og modernisering i 1878. Antakelig var det på den tiden at alle trefigurene ble tatt bort fra altertavlen. Doktor Thaulow tok vare på dem og fra hans samling kom de til Drammens Museum. I deres sted ble det satt opp gipsfigurer, øverst kopi av Thorvaldsens "Kristus", for øvrige engler. Disse figurene befinner seg nå på loftet i sakristiet.

Da jeg kom til Modum som prest i 1980, la jeg merke til at alle avsatsene var tomme for figurer. Altertavlen sto der som et ribbet stykke dekorasjon med bilder av nattverden og korsfestelsen, men den fortalte ikke resten av historien. Det var flere som var opptatt av hvordan alteret så ut. Alteret hadde et "trappetrinn" og altertavlen sto unaturlig høyt opp mot taket. På alterbordet lå en simpel trelem som alltid var dekket av en duk. Fire store messinglysestaker fikk plass, to på hvert trinn. Dessuten lå den gamle Christian IVs Bibel alltid oppslått på alteret.

I 1980 var Kirkedepartementets konsulent for kirkebygg, professor Helge Fæhn, på befaringsreise i Heggen kirke. Han foreslo bl a at avsatsen på alterbordet ble fjern-

net. Under arbeidet med å følge opp disse forslagene kom også ideen om å få tilbake de figurene som en gang hadde stått på altertavla. Heggen menighetsråd oppnevnte en egen aksjonskomite for dette, under ledelse av doktor Sigurd Fiane.

Den gamle Bibelen fra 1633 ble restaurert hos Riksarkivaren. Siden er den blitt oppbevart i brannsikert skap på prestegården. Ved en befaring i november 1985 var representanter fra Riksantikvaren, Drammens Museum, Heggen menighetsråd og aksjonskomiteen til stede. Fra museet hadde de med seg figurene, og disse ble prøveoppstilt. Pressen var til stede og ga god dekning av begivenheten. Og det var virkelig en stor hending da de løse figurene kom "hjem".

Det viste seg at ombyggingen i 1830-åra gjorde det uråd å plassere noen figurer i "første etasje". Figuren av "den seirende Kristus" viste seg å være nokså skadd. Også evangelistene og englene var noe skadet. Prøveoppstillingen viste at det var mulig å tilbakeføre evangelistene. Det ble foreslått å få laget en kopi av Kristusfiguren.

Heggen menighetsråd behandlet

saken flere ganger, siste gang 20/1 1987. Rådet besluttet da å gjennomføre professor Fæhns gamle anbefaling fra 1980 vedrørende alteret. Også aksjonskomiteen fortsatte sitt arbeid på oppdrag fra menighetsrådet. Treskjærer Gunnar Kongsrud ble engasjert til å lage kopi av Kristusfiguren. Stiftsdireksjonen ga sin tilslutning til menighetsrådets vedtak på grunnlag av befarringsrapporten fra 1985. 6/7 1987 var professor Fæhn på ny befaring. Han mente da at når alterbordet ble jevnet, måtte hele altertavlen senkes.

Høsten 1987 ble arbeidene utført.

Alterbordet ble jevnet idet "trappe-trinnet" ble fjernet. Alterbordet fikk en marmorhelle som bordplate. Hele altertavlen ble senket tilsvarende. Figurene av de fire evangelistene ble hentet fra Drammens Museum og satt på plass. Kopien av "den seirende Kristus" kom på sin plass på øverste avsats. Ved gudstjenesten Allehelgenssøndag 1987 var det nyformede alter i bruk og altertavlen fortalte hele budskapet. Det var kirkekaffe på menighets-senteret med mange inviterte gjester.

Jon Mamen

Personalutvalg for kirken i Modum

De tre menighetsrådene har et arbeidsgiveransvar i forhold til en del av de kirkeansatte. Gjennom fellesrådet for de tre rådene er det nå opprettet et personalutvalg som blir et slags hovedutvalg i personal- og organisasjonssaker. Utvalget vil få uttalerett i en rekke saker, og vil ha avgjørelsesmyndighet ved tilsetninger og fastsettelse av instruksjoner og retningslinjer. Sokneprest og kirkeverge vil veksle på å være sekretær for utvalget, avhengig av hvilke saker som blir behandlet.

På fellesrådets møte tidligere i vår ble flg. personer valgt inn i personalutvalget: John Amundsen, leder. Jon Grøterud (Heggen), Sigmund Mossige (Nykirke) og

Åse Såstad (Snarum).

For tida er et forslag til reglement for utvalget ute til behandling i de tre menighetsrådene.

I biskop Jens Nilssøn fotspor

For 400 år siden reiste biskop Jens Nilssøn fra Oslo på en visitasreise i sitt store bispedømme. Han visiterte Modum 4-5 juli 1595. Det spesielle ved denne visitasjonen er at biskopen førte reisedagbok. Dagboken er utgitt, og den gir en levende beskrivelse av reisemåten, av strabaser underveis og av lokale forhold som biskopen la merke til.

Jens Nilssøns reise er verd å minnes. Modum historielag vil samarbeide med menigheten om et arrangement fredag 16 juni. Det

blir frammøte ved prestegården kl 18. Der blir det foredrag om Jens Nilssøn og reisen hans. Det blir også en enkel servering. Vår nåværende biskop Sigurd Osberg har lovet å bli med. Han vil holde sommerandakt i Heggen kirke kl 19. Deretter blir det en vandring langs Gamle kirkevei fram til kirkeruinene på Viken, ca 3 km.

Heggen kirke i sommer

Heggen kirke vil bli veikirke også denne sommeren. Kirken vil være åpen og betjent av vakt/omviser tirsdag - lørdag kl 13 -17 i tiden 27/6 - 19/8.

Hver fredag blir det sommerandakt i kirken kl 19- ca 19.30. Den første andakten blir 16 juni ved biskop Osberg.

– Jeg er impulsiv når jeg får tenkt meg om. Overraskelser er ikke min sterkeste side!

– En allsidig bakgrunn som jeg er glad for, og stolt av, sier Robert Halvorsen, avtroppende sjef i Modum Sparebank. Menighetsbladets skribent ville gjerne skrive om «mennesket» bakom tittelen – og skred til handling.

Et hyggelig JA, var svaret på min forespørsel om å få lage et midtsideintervju. Et trekk ved hans personlighet jeg etterhvert forstår går som en rød tråd i hans væremåte.

Jeg ser på en moden mann, med pene, litt markerte ansiktstrekk, og hvitt bølgete hår. Hans sterkt blåe øyne møter meg med rolig, ettertenksomt blikk – og tryggheten han utstråler, legger seg som en vennlig atmosfære rundt oss. Jeg ber ham fortelle om sin barndom.

– Jeg vokste opp på Eidsvoll, med mor, far og to eldre søsken, og var kanskje litt bortskjemt. Far var verksmester på en fabrikk, noe som var tradisjon i familien. Mor stelte hus, barn, og tok seg av mes-teparten av arbeidet på småbruket hjemme. Hun var et arbeidsjern av de sjeldne, og levde til hun ble 93 år. Far døde forholdsvis ung – jeg var bare 21 år da.

«Gud bevare meg i Jesu navn, amen...»

– Hadde du en god barndom?

– Jeg vokste opp i et trygt hjem, med faste normer, og vi måtte tidlig hjelpe til med arbeidet på gården. Livet var godt for oss barn, men endret seg noe da krigen brøt ut. Da var jeg 10 år. Vi følte ikke selve krigen helt innpå oss, men vi hørte ofte bombeffly over Oslo. Ellers lå det en tyske hvileleir for frontsoldater i nærheten av oss, så vi følte jo utryggheten rundt disse barske soldatene. Men vi var aldri i noen direkte fare.

– Hvilke forhold var det til religion i ditt barndomshjem?

– Det var et avslappet forhold. Vi lærte vår barnelærdom og det som hørte til, men gikk ikke så ofte i kirken. Mor sang i menighetskoret noen år, kanskje mest fordi hun var glad i å synge. Jeg kan huske at vi ba aftenbønn hver kveld, det hørte med, noe jeg gjorde helt til jeg ble voksen. Jeg hadde en meget enkel aftenbønn som lød slik: Gud bevare meg i Jesu navn, amen – så tok jeg det på sparket og la til noen ord hvis jeg ville be for noen andre, mor, far eller katten.

Jeg ser over mine nytente gule lys, på hans gutteaktige øyne, når han minnes sine barneår og aner varmen han føler over minnene.

«Jeg spilte fiolin så jeg skremte bikkjene i nabolaget»

– Hvilke hobbyer hadde du som gutt?

– Jeg spilte trommer i guttemusikken i 3 år. Ellers var det vanlig lek og fotball. Organisert idrett lå nede under krigen, så det ble ikke mye av det. Jeg var også veldig interessert i å fiske, og hadde gode muligheter til det i elven som rant forbi der vi bodde.

– Spilte du andre instrumenter?

– Jeg spilte fiolin, som hang på veggen hjemme, uten strenger. Jeg ble interessert i den og fikk lov til å sette strenger på. Jeg drev og gnukket og gnidde etter «selvlærsmetoden», noe som satte mors tålmodighet på en hard prøve, og skremte bikkjene i nabolaget. Senere lærte jeg å spille av en kamerat som gikk hos spillelærer. Selv ville jeg ikke gå i lære, og noter ville jeg heller ikke lære, så allerede da var jeg nok litt sta. Siden dannet vi et lite «band» med fiolin, trommer og gitar og spilte etterhvert til dans. Noe jeg også gjorde under militærtjeneste.

ten. Sven Asmussen var det store forbildet.

– Hvordan ble ungdomstiden?

– Det ble framhaldsskole og realskole etter folkeskole. Så var det meningen at jeg skulle gå i fars fotspor på verkstedet, men etter et år orket jeg ikke det, det passet ikke for meg.

Jeg var i militæret i et år, reiste så til Sverige for å prøve å komme inn på teknisk skole der, men uten studielån (noe man da ikke fikk utenlands) gikk ikke det. Det ble i stedet to års jobbing med motorer. Så kom jeg tilbake til Norge og jobbet en vinter som tømmerkjører med hest.

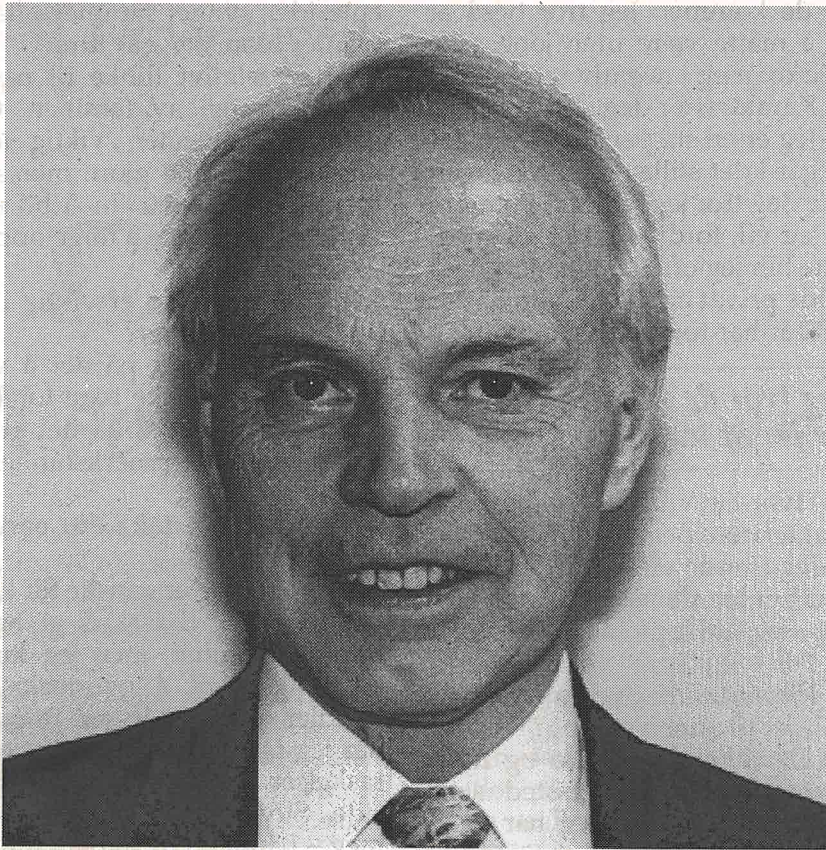
I dette tidsrommet kjøpte jeg også en sportsforretning med sykkelreparasjonsverksted, – eller var det omvendt?

– Hvordan gikk det med din videre utdannelse?

– Jeg kom omsider inn på teknisk skole i Oslo, da var jeg 25 år. Med kr. 3.000,- året i studielån ble det en heller mager og smal hybeltilværelse, men en fin tid. Jeg kan huske at når jeg skulle besøke min mor, syklet jeg fra Oslo til Eidsvoll. Etter to års utdannelse gikk jeg rett ut i jobb i et konsulentfirma for industri og næringsliv.

«Tiden ble for knapp til familien»

– I denne tiden giftet jeg meg, første gang, bygde hus i Oslo og fikk etterhvert fire barn. Det var en travel tid – med jobben som første prioritet. Jeg reiste mye i jobben, både i inn- og utland. Slik måtte det bare være. Tiden ble knapp til familien, og som far ble det helgerollen og ferier som kunne prioriteres. Jeg synes allikevel jeg fikk god kontakt med barna. Underveis bygget jeg også opp min interesse for jakt, en hobby

Robert Halvorsen

jeg fremdeles driver aktivt. Eldstegutten min fikk samme interesse og det ble mange koselige stunder sammen.

Etter 11 år skiftet jeg jobb og ble administrerende direktør i restaurantkomplekset Bechers, som har restaurant Frascati som en av flere i kjeden. Her ble jeg til jeg etter fire år begynte i Sparebankforeningen.

Det var interessante, spennende år som var veldig berikende og jeg ville ikke vært de foruten. Medaljens bakside var jo at det ble samlivsbrudd i ekteskapet, etter 24 år. Slikt setter spor, og selv om det legger igjen noen vonde sider man gjerne kunne ønske å slippe, må man se på at helheten totalt blir bedre – om det tar tid.

Vi har kommet til et punkt i hans livsløp hvor det går et skille mellom det som har vært – og det som nå er. Vi puster ut litt begge to, og de gule lysene har brent en god del lengre ned.

– Hvordan møtte du Sidsel, og kom til Modum?

– Jeg traff henne i Sparebankforeningen, og vi giftet oss i -83

og flyttet til Drammen. På denne tiden begynte vi å synge i kor begge to. Musikken og sangen er en vesentlig del av livet vårt.

Et tilfeldig konsulentoppdrag for Modum Sparebank gjorde at jeg senere søkte, og fikk jobben i banken. Vi bygde hus her og flyttet inn i -86.

«En sterk opplevelse for en godt voksen pappa»

– Hva synes du om å bli pappa så sent i livet?

– Det var en prosess som måtte modnes gradvis. Det ble en stor opplevelse, – og jeg fikk være med på fødsel for første gang, på et overopphetet sykehus under hetebølge. En sterk opplevelse for en godt voksen pappa. Jeg har et mye mer bevisst og nært forhold til Hilde Kristin, ser mer de små, viktige tingene. Får stelle henne selv i det daglige. Ingenting er selvfølgeligheter.

– Hvilke ting er viktige i forhold til barna?

– Barn skal føle seg velkommen, trygge og elsket. I det ligger grensesetting som er en del av

kjærligheten. Grensesetting er en prosess som foregår hver eneste dag. Balansegangen med frihet til utvikling – samtidig som man skal oppdras til å tilpasses samfunnets normer og regler. Foreldre kan lett trå feil der – feil begge veier. På den ene side: forblindet av kjærlighet, for stor frihet – på den annen side, bekvemmelighetshensyn.

Barn utfordrer hele tiden, hver dag, og utfordringen er ny for hvert barn. Erfaring hjelper heller ikke alltid. Hilde Kristin holder meg «ung» og i gang. Vi lever dagen i dag!

– Hva gjør deg lykkelig?

– Forskjellige småting: at jeg har det godt i hverdagen, sitte på en stubbe på Øståsen en stille sommermorgen, etter en godt utført jobb i banken, opplevelser sammen med Sidsel. Jeg har lært meg etterhvert å være bevisst på at jeg har det godt, når jeg har det godt.

«Folk tok mye mer vare på hverandre under krigen»

– Husker du noe fra fredsvåren 1945?

– Ja, jeg var 15 år og husker det godt. Opplevelsen sitter sterkt i meg – det ble en slags «fredspsykose», – fri fra skolen, folk samlet seg og feiret på forskjellig vis. Noen heiste flagg, noen gråt, men alle gjorde noe. Eidsvoll var spesiell på grunn av sin historiske beliggenhet. Skolen vår hadde fane som var blitt gitt av Henrik Wergeland, – bare det føltes veldig sterkt. Aldri har heller 17. mai føltes så ekte som på Eidsvoll, mest på grunn av historien.

– Er det forskjell på menneskers holdninger fra da til nå?

– Ja, det er det. Krigsårene var spesielle, folk tok mye mer vare på hverandre og på det som var godt. Folk klaget ikke så mye, de prøvde heller å tone ned det leie og triste. Brukte humør og lo når ting gikk imot.

I dag er det heller motsatt. Vi er alt for snare til å klage, enda vi har det godt. Ingenting leitt blir endret om man syter om det.

Vi har kanskje tapt noe i den

materialistiske velstand. Mange ønsker å få mer ut av livet enn materielle ting, men er redde for å bli satt i bås hvis de går utenfor «allfarvei». Vi burde bli flinkere der.

«Kirken gir ro i sjelen...»

– Hvilket forhold har du til kirken?

– Jeg trives godt i kirken, når jeg er der. Er ikke så opptatt av den beskrevne religionen. Men å overvære gudstjeneste gir meg noe, en ro i sjelen og en god opplevelse. Gjennom koret besøker jeg kirken endel.

– Hva er god avkobling for deg?
– Først og fremst jakten, det er hobbyen med stor H. En uke årlig er en nødvendighet for meg. Koret og musikken, som Sidsel og jeg har sammen, er den mest brukte hobbyen min. Jeg liker all slags musikk. Koret er mer enn musikk, den sosiale siden med tilhørighet er en betydningsfull del av hobbyen. Viktigst er det å ha det bra sammen med Sidsel. Det gir felles opplevelse og binder oss sammen.

Som en kuriositet kan jeg fortelle at jeg kan koble av alle steder – jeg har blitt vekket på fly i Trondheim fordi jeg sov og ikke våknet under landing.

– Hva må til for å ha det bra?
– Grunnleggende forutsetning i min alder for å ha det bra er god helse – og det har jeg hatt til nå. Videre tror jeg på at livet må leves her og nå, problemene og bekymringene må det tas standpunkt til

når de kommer. Jeg tror også at det å måtte være uten jobb ville påvirket meg i negativ retning.

– Karakteriser deg selv.

– Jeg er en sta person – men det foregår i det stille og på min egen måte. Jeg tror jeg lett får igjennom det jeg vil, fordi jeg ikke gir meg. Dette blir jeg ofte konfrontert med – både privat og i jobb. Min datter på 32 år har fortalt meg det ofte.

«Jeg tror de vil si at jeg har jevnt humør»

– Hvordan vil gode venner karakterisere deg?

– Jeg tror de vil si at jeg har jevnt humør, de vet hvor de har meg – og stoler på meg.

– Hvordan blir overgangen fra banksjef til annen stilling?

– Det blir spennende og nytt. Jeg forlater et arbeidssted som fungerer etter linjer jeg har vært med og trukket opp. Det blir vemodig å forlate gode kollegaer, men jeg synes det er spennende å få begynne på noe nytt, 65 år gammel. Det er ikke mange som er så heldige. Jeg synes det er en stor utfordring – og jeg får en ny sjanse. Best er det å bli avlastet for det store ansvar i en bedrift med så store ressurser.

– Hva er viktig å prioritere i din fase i livet?

– Det er viktig å prioritere familien. Både den aller nærmeste og den mer perifere. Det er småting i hverdagen som danner grunnlaget. Vi koser oss med forskjellig, spiller vri åtter, legger kabal alle tre. Og skravler, drikker

eplesider, synger sammen alle tre, planter blomster, går turer.

Vi er relativt flinke til også å besøke resten av familien. Omgang med venner. Viktig å ha nærhet, å kunne gjøre mer sammen. Jobb har lett for å bli unnskyldning for ikke å følge opp.

– Hva synes du er viktig i forhold til din partner?

– Å legge vekt på det å være kjærester – og ikke bare foreldre. Det er viktig for å ha det godt i det daglige. Oppmerksomhet og omtanke styrker.

– Er du flink nok i ditt partnerforhold?

– Jeg tror jeg er ganske flink til å «ta meg av» Sidsel, å gi henne oppmerksomhet, men jeg kunne bli flinkere til å overraske. Jeg handler i mønster: er impulsiv når jeg får tenkt meg om, – overraskelser er ikke min sterkeste side. Sidsel er veldig viktig for meg – båndene og avhengigheten er blitt sterkere jo eldre jeg er blitt. Mitt ønske er at vi sammen må få gode år – med hverandre, venner og familie.

Mine gule lys har nå brent nesten ned, kaffekoppene har blitt tomme – og jeg en opplevelse rikere. Jeg ser på mannen som sitter engasjert og levende i min gammelrosa sofa, ser på hans ansikt med livets «landskap» i. Leser varme og klokskap i hans blå øyne og må medgi i mitt hjerte at jeg har beundring for hans livsvisdom og gutteaktige sjarme, men også for dybden i hans reflekterte syn på livet, og dets nyanser.

Anne Britt

Dietrich Bonhoeffer på Vikersund menighetscenter

Den 9. april 1945 ble den tyske motstandspresten Dietrich Bonhoeffer drept i fangenskap av nazistene. Knappt noen prest har fått prege så mange, både under og etter krigen som han. På 50-årsdagen for hans død ble det gitt ut et eget minnefrimerke om han i Tyskland.

Den tyske presten Alfred Büchler er på ferie i Norge i august. Den 13. august vil han være sammen med Løvik på gudstjenesten i Vikersund. Der vil han – på norsk – holde en preken, der han i ord og bilder gjennomgår Dietrich Bonhoeffers liv og lære.

Det blir en spennende gudstje-

neste – prekenen har fått mange lovord der den er holdt i Tyskland. Så kjenner du lite til Bonhoeffer, her har du mulighet til å bli kjent med en stor personlighet. Og har du studert hans liv, her har du mulighet til både å få repetert og se inn i nye sider ved hans liv.

Stedet er Vikersund menighetscenter. Datoen er 13. august. Tidspunktet er kl. 11.00. Språket er norsk og kirkekaffen vil smake godt.

Arild Løvik

Midt i hverdagen

Anne Britt Schartau
Vikersund

Vi søker en eng og en kilde ...

«Vi er et folk på vandring.
Når veien blir slitsom og lang,
vi søker en eng og en kilde,
et fristed for bønn og sang» ...

Ordene fra Egil Hovlands Pilgrimsmesse toner inne i meg – og har gjort det i lang tid. Sannheten og dybden i ordene gir videre perspektiv – og jeg ser de i sammenheng med mitt eget liv.

Alle har vi en lengt og «bønn» inne i oss, etter verdier utover hverdagens trivialiteter og mas, etter et «fristed» hvor vi kan stoppe opp. Trang etter kilder vi kan bli fylt av – som gir oss åndelig drivstoff til å vokse på. Mange fortrenger sin erkjennelse for nødvendigheten av «åndelige» verdier. Kanskje fordi de er redde for å bli satt i en spesiell bås, en bås man slett ikke kjenner seg helt hjemme i – og dermed blir ufrie i.

Det er dessverre slik at av og til kan oppfattelsen av «den eneste sannheten» hos enkelte, bli et tyngende åk for forsiktig søkende

mennesker, som skremmes mer enn de tiltrekkes. Må respekten og rausheten få være det viktigste, og vår vilje til å inkludere hverandres forskjellighet bli en spore til å hjelpe hverandre på «veien».

Min «vei» har i dag gått på stille stier, på hele Modums Furumo – gått under mektige furutrær, og nynet min «lekse» til søndagens fremførelse av Pilgrimsmessen, og Modum Kammerkors egen vårkonsert, i Olavskirken.

Hvor rikt å få høre til i et slikt fellesskap, minner fra oppførelser både i glede, fest og sorg som binder oss sammen. Den gode følelsen av å få gi noe til andre, samtidig som vi selv får noe. Stemningen i et konsertlokale, når vi føler kontakten med publikum tilstede, må bare oppleves, den kan ikke forklares.

Stien fortsetter og jeg ser de spede vårtegn, kjenner angan av tung jord som ligger klar for å ta i mot sin grøde, hører våryre fugler

som synger. Alt toner i meg i dag og jeg er tilbake til utgangspunktet: en eng og en kilde, et fristed for bønn og sang ... det blir virkelighet der jeg går. Min nisje for «bønn og sang» er sammensatt – musikk, natur, lyrikk, kirkerom, en gudstjeneste, kunst, nære venner, kjærligheten til et annet menneske.

Jeg ser min kjæreste, venn og turkamerat noe foran meg på stien, og kjenner på gnagsåret mitt at selv om veien kan bli «slitsom og lang» er den lettere å gå – om enn tempoet er forskjellig – fordi vi søker det samme, og har felles mål. La oss frimodig fortsette vandringen med stopp for åndelig påfyll på de egnede stasjoner underveis. På livets stasjoner kan man ikke benytte plastkort!

Vi sees på Pilgrimsmessen og vårkonsert i Olavskirken. God sommer!

Anne Britt

En økning på nesten 16 %

Kirkestatistikken for 1994 viser en markant økning når det gjelder en del kirkelige aktiviteter i Modum. Ved de ulike gudstjenester i kirker og kapeller deltok det 15217 personer i 1994 (mot 13135 i 1993), altså en økning på 2082, dvs. 15,9 %. Det ble døpt 116 barn i 1994 (mot 99 året før), konfirmert 162 (120 i 1993) og kirkeviet 40 par (20 i 1993). Ellers deltar det 130 barn på søndagsskoler (105 i 1993). Og det er arrangert 7 kirkekonserter (3 året før).

Tusen år med kristendom

Dette året feiret Den norske kirke et stort jubileum. Det er gått tusen år siden Olavs Trygvasson lot sine prester lese messe på Moster. I tusen år har mennesker kommet sammen til gudstjenester på søndager og helligdager.

Dette jubileet vil vi feire med en festgudstjeneste felles for hele prestegjeldet i Heggen kirke søndag 12 november. Det blir mer om planene i neste utgave av menighetsbladet.

Diakonstillingen

måtte lyses ut for tredje gang, da heller ikke den andre søkeren takket ja. Tilsetting kan først skje i bispedømmerådets møte i september. Vi håper ennå å ha diakon på plass innen året utløper.

Prest på Åmot

Kapellanstillingen som særlig skal betjene Nykirke og Åmot blir også lyst ledig. Planen er at bispedømmerådet skal tilsette presten på sitt møte i september.

- Den hendelsen har lært meg at jeg ikke skal dømme

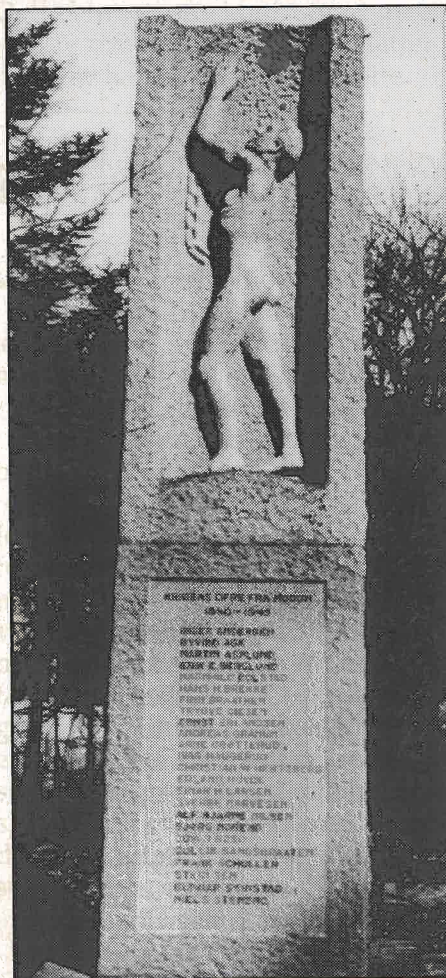
Det er vanlig at alle niendeklassingene ved Nordre Modum ungdomsskole utfører et større selvstendig arbeid, en særøppgave, i løpet av skoleåret. En av elevene ved skolen, Karl Olav Sørensen, valgte å skrive om okkupasjonstiden i Norden 1940 - 45. Han ville også ha en lokal vinkling på stoffet og gi uttrykk for hvordan en ung moing opplevde krigen. Valget falt da naturlig på Nils Åmotsbakken, som var en markant lokal hjemmefrontsmann. Dessuten feirer vi i år 50 - års jubileum for frigjøringen av landet vårt.

Mye men nyttig slit

- Det har vært veldig mye arbeid med særøppgaven min. Jeg har hele 90 minutter med lydbåndopptak fra samtaler med Nils Åmotsbakken. Alt dette har jeg skrevet ned i et råmanuskript. For å få bedre oversikt, leste jeg mye om motstandskampen i landet vårt.

- Heldigvis har det vært nyttig slit. Jeg har lært å ta ansvar for et stykke skriftlig arbeid som er mitt, og jeg har klart å gjennomføre oppgaven. Det er en god følelse. Jeg har også fått erfare at det er viktig å ha orden og oversikt over innsamlingsmaterialet. Derfor har jeg arbeidet grundig med disposisjonen av alt stoffet. Flere hendelser og episoder skulle ha vært mer utførlig omtalt enn det jeg fikk tid til. Det er derfor vanskelig å korte noe ned til bruk i Menighetsbladet.

- Beretningen om Haglebuslaget er vel det mest spennende og lengste kapitlet i særøppgaven min. Det er helt utrolig at Nils Åmotsbakken kom fra kamphandlingene der med livet i behold. Likevel er det ikke det som gjorde mest inntrykk på meg. I fortellingen fra Finlandskrigene har han med en gripende beret-

Frihetsstøtta ved Heggen

ning om kameraten sin som ble begeistret for nasjonal-sosialismen. Han valgte Hitler fordi han klarte å avskaffe arbeidsledigheten og nøden i Tyskland. Etter deltakelse i vinterkrigen i Finland, meldte han seg til tjeneste på Østfronten. Den hendelsen har lært meg at jeg ikke skal dømme. Her er et klipp fra intervjuet:

Så ikke hvor hen det bar

"Det var litt av en tragedie med han Ruben Gundersen. Han var også fra Modum. Da vi kom tilbake fra Finland, skilte vi lag. Han meldte seg for et regiment i Norrland.

Jeg husker det så godt. Vi var unge og litt romantiske så vi svor hverandre evig vennskap.

Dersom vi skulle treffe på hverandre, hver på vår side, skulle vi legge børsa i bakken. Det husker jeg, men han falt foran Leningrad. Nå vil jeg si at det var det beste som kunne skje. For du skjønner at dersom han Rubin hadde kommet tilbake hit etter krigen og fått rede på de forferdelige tilstandene Hitler hadde stelt til med masseutryddelse av jøder og andre forferdelige grusomheter, skal jeg vedde hva som helst på at han da ville tatt livet av seg. Så skuffa hadde han blitt. Han trodde på den tyske løgnpropagandaen, skjønner du. Trodde virkelig. Og sannheten, når den kom for en dag, hadde han rett og slett ikke tålt."

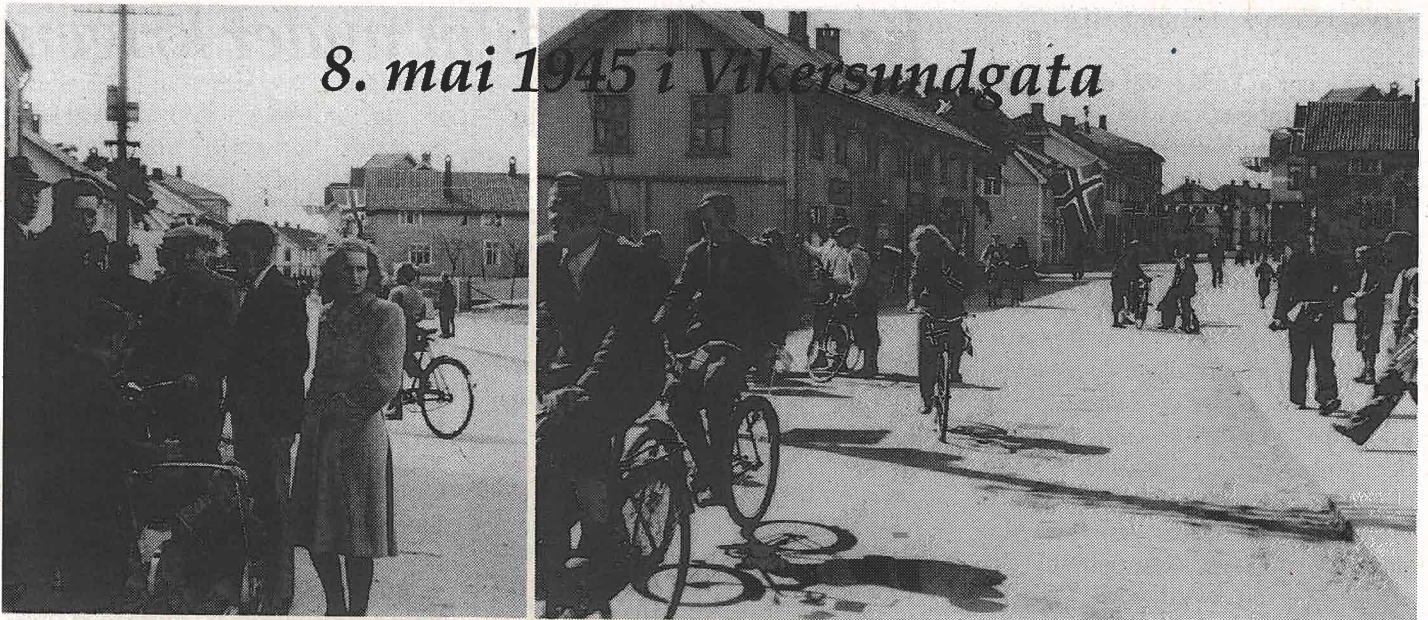
- Vi kan bare tenke oss til hvordan det ville ha gått dersom de to hadde møtt hverandre med våpen i hånd. Uansett, hva de valgte å gjøre, det ville blitt en tragedie for dem begge.

- I ettertid kan vi klart se at det tyske barbariet måtte bekjempes, og de ansvarlige stilles til ansvar. For noen ungdommer var dette likevel et vanskelig valg. De var også idealistiske og trodde, men dessverre så de ikke hvor hen det bar.

JohnSA

Nils Åmotsbakken er født i Halden i 1917. Han er den nest siste i en rekke av syv søsken. Under oppveksten bodde han en stund i Halden og siden flyttet han til Modum. Han er utdannet ingeniør og har i tillegg befalsutdannelse. En toppstilling i Norsk treforedling gjorde at han reiste mye og hadde et langt opphold i USA. Åmotsbakken er nå pensjonist, er gift og har to barn. Han bor fortsatt i Greithus og maling er hans store hobby.

8. mai 1945 i Vikersundgata

En sjelden samling bilder, foreviget av Henry Finsrud, og utlånt til menighetsbladet av Solveig Arnegård, Vikersund.

Festkaker anno 1945:

Egg, smør og fløte lot seg skaffe til spesielle anledninger

Vi har forsøkt å fremskaffe oppskriften på en festkake anno 1945. De vi har snakket med sier at i Modum var det ikke så vanskelig å få tak i egg, smør og fløte til spesielle anledninger. Det var vel heller slik at slektninger og bekjente som bodde i Drammen eller Oslo, priste seg lykkelig over å få tilsendt noe fra familie på landet.

Det var ingen overflod av noe, men mange kjente noen som malte kornet selv og fikk de ikke tak i sukker, dyrket de sukkerroer som de lagde sirup av. Vi bringer her tre oppskrifter vi har fått fra en av menighetbladets lesere.

① Bygg-grynskake

1 egg (stort)	} eggedosis
100 g sukker	
1 ss hvetemel	} siktes og blandes
med eggedosis
1 ts bakepulver	
100 g pressa bygg-gryn	

Smør ei rund kakeform godt (eller kle med papir). Stekes i ca. 15 min. 200°C. Avkjøles og dekkes med syltetøy, eplemos el.l. Pyntes med krem før servering.

② Kransekake med havregryn

- 500 g havregryn
- 250 g sukker
- 100 g smør
- 1 ts bakepulver
- 2-3 dråper mandelessens
- 4 små eggehviter

Mal havregryn, bland med farin, bake-

pulver, mandeldråper, smeltet smør og stivpisket eggehvite. Trill ut som vanlig kransekake, smør formene godt.

③ Havregrynsterte

100 g smør	} røres hvitt
100 g sukker	
100 g små havregryn	
1 stort egg	
2 ts bakepulver	
150 g hvetemel	
Alt blandes.	

Tre runde former eller en langpanne smøres godt (ha gjerne papir i bunnen). Fordel deigen utover (m/kjevle). Stekes ved ca. 180°C i ca. 15 min. Deles mens den er lunken i tre deler. Disse bunnene kan gjøres ferdig på forhånd. Fylles med eplemos og krem. Pynte med krem på toppen. Til 17. mai kan man jo pynte med blå og røde bær evn. syltetøy.

Kirken i Modum under krigen

Av Jon Mamen

Det er kjent at kirken var en av deltakerne i motstandskampen under okkupasjonen. Kirken tok tidlig stilling mot forsøkene på å påføre folket en nazistisk ideologi. Kirkens lederskap med biskop Berggrav i spissen, ledet an. Fra våren 1942 sto kirken under en illegal, midlertidig kirkeledelse, som avgrenset seg mot NS-ideologien som rådde i departementene. Men en stor del av kampen ble utkjempet på menighetsplanet. Begivenhetene ble noe ulike fra sted til sted i Norge og det kan være av interesse å studere den kirkelige siden av motstandskampen slik den artet seg i en bygd som Modum. Kildene jeg har benyttet er sokneprestens arkiv og dagsregister, menighetsbladet, menighetsrådenes protokoller og generelle historiske framstillinger av kirkekampen.

Presteskaper i Modum 1940–45

Høsten 1939 ble Eystein Poulsen utnevnt til sokneprest i Modum prestegjeld. I februar 1940 flytta han til Heggen prestegård. 17. mars ble han innsatt i sokneprestembetet. Han hadde da vært res.kap. i Modum siden 1927. I årene 1920–25 var Poulsen 3. prest i Modum. Poulsen hadde altså nesten 20 års tjenestetid bak seg i Modum da han ble sokneprest. Poulsen ble forvist fra Modum 1942 og vendte tilbake ved frigjøringen. Han gikk av med pensjon i 1949. Poulsen var kjent for sin pasifistiske holdning, som ikke endret seg da krigen kom.

Herman Kvaase var Poulsens personellkapellan fra 1939. Han ble på Modum under hele krigen. I 1946 ble han hjelpeprest i Norderhov.

Sverre Hov kom til Modum som hjelpeprest i 1938. Han bodde på Snarum under hele krigen. Hov ble sokneprest i Nord-Fron i 1950.

Birger Christoffersen vikarierte i Modum etter at Peder Bjerkeseth sluttet som sokneprest i 1939 og flyttet fra Modum. Han fortsatte å vikariere i kapellanstillingen etter Poulsen fram til okt. 1940. Da tiltrådte **Håkon Gullik Seim** som res.kap. Administrasjonsrådet hadde utnevnt ham i embetet sommeren 1940. Seim bodde på Komperud kapellangård under resten av krigen og inntil han i 1950 ble sokneprest i Kristiansund.

Våren 1943 kom **Christian F. S. Hansteen** til Modum. Da krigen begynte, var han sokneprest i Herefoss og han forble i embetet ut året 1942. Han ble så utnevnt av Quislings regjering til sokneprest i Uranienborg, men på innsettelsesdagen 7. februar 1943 nedla han sitt nye embete. På Modum gikk han inn i tjeneste for Den midlertidige kirkeledelse. Etter krigen ble saken hans gransket, men han ble omsider klarert for fortsatt prestetjeneste. Han ble res.kap. i Modum etter Seim og slutta ved oppnådd aldersgrense i 1967.

Friedrich Krüger ble utnevnt til Poulsens etterfølger av Quislings regjering. Han kom til Modum våren 1943 og ble på Heggen prestegård fram til frigjøringa.

Krigen kommer

7. april 1940 kom krigen til Norge. Tyske soldater kom gjennom Modum de første dagene av krigen. Norske styrker sprengte flere bruer. I en trefning ved Vikersund falt en tysk soldat. Ved den sprengte Geithusbrua falt ei ung jente i elva og druknet. Hun ble antakelig skremt av tyske vakter.

Den første søndagen etter krigsutbruddet var 14. april, 3. søndag etter påske. Det var tillyst gudstjenester i Vikersund, Åmot og Bingen kapeller. Dessuten holdt Poulsen ekstra gudstjeneste i Heggen. Prekmenteksten som møtte menighetene denne søndagen var fra Joh. 14, 1–11, som bl.a. inneholdt disse ord: «Eders hjerte forferdes ikke. Tro på Gud og tro på meg. I min Fars hus er det mange rom.» Det fins mange vitnesbyrd som forteller om hvor sterkt dette bibelske budskapet virket på krigens første søndag.

I mai-nummeret av menighetsbladet skrev Poulsen noen ord i omsorg for dem som har noen av sine kjære ved fronten. «Vi ville så gjerne være med i forbønn for dem som er i fare. Kanskje vi kunne få noen ord fra de hjem som er i uvisshet og angst for sine sønner eller for andre pårørende som de ikke har hørt fra. Hvis man

ønsker forbønn i kirken, så nevnt det.»

Den kirkekamp som bygget seg opp utover i 1941 var det stort sett biskopene som kjempet. De tok til motmæle mot nazifiseringstiltak. Biskop Berggrav var leder for denne kampen. Han kom til Modum på visitasbesøk i pinsen 1941. Omstendighetene gjorde at det ble en liten visitas uten den folkekirkelige fest som gjerne følger en visitas. Det er grunn til å tro at Berggrav orienterte om situasjonen i møte med prestene.

Vern av kirkeklokkene

9. juli 1941 sendte Kirkedepartementet ut et rundskriv til alle sokneprester hvor de ba om opplysninger om kirkeklokkene i prestegjeldet. Departementet ville vite hvor mange kirkeklokker som fantes, hva de veide og hva slags metall de var laget av. Denne saken ble en vekker for mange. Poulsen skrev til departementet 24. juli og svarte at han verken for menighetens eller for sin samvittighets skyld kunne svare på spørsmålene. Han ville ikke medvirke til at kirkeklokkene ble tatt ned og fjernet. Han antok at metallet var tenkt brukt i krigsindustrien. Om kirkeklokkene skulle tas ned og fjernes, sto det for Poulsen som en vanhelligelse av helligdommen. Poulsen fulgte opp saken ved å inndra kirkenøkene og erklære overfor Heggen menighetsråd at han ville nekte å utlevere dem hvis det ble gjort forsøk på å fjerne kirkeklokkene.

Myndighetene satte ikke saken på spissen. Kirkeklokkene fikk henge i fred.

Kirkekampen skjerpes

I 1942 ble kampen skjerpet. Ved «riksakten» på Akershus i februar fikk Quisling overdratt makten i Norge av de tyske okkupantene. Maktskiftet viste seg likevel snart mest å være en formsak. Tyskerne beholdt den reelle makten. Quislings regjering bestemte at det skulle holdes en festgudstjeneste i Nidaros

domkirke ved denne anledning. Domprosten i kirken, Arne Fjellbu, henla da menighetens ordinære gudstjeneste til kl. 14. Dette ble av myndighetene oppfattet som en demonstrasjon mot festgudstjenesten og domprost Fjellbu ble avsatt. Biskopene reagerte mot avsettelsen ved å nedlegge sine embeter.

På samme tid sto kampen om skolen. NS-myndighetene ville bestemme over skolens innhold. Arbeidstjenesten som var innført for ungdom, tok til å bli et ideologisk oppdragelsesmiddel i myndighetenes tjeneste. Flertallet av lærerne avviste et slikt inngrep i oppdragelsen. Kampen sto om foreldrenes rett til å bestemme over sine barns oppdragelse. Biskopene støttet lærerne i denne striden. Det var på denne tiden at mange lærere ble sendt til Kirkenes. Skolene var stengt i februar måned 1942, offisielt ble det kalt «brenselsferie». I virkeligheten var det ledd i en ideologisk kamp om skolens innhold.

Biskopene skrev et **hyrdebrev** til menighetene som ble lest opp ved gudstjenestene 1. mars 1942. Biskopene uttalte at de ville fortsette å betjene i kirken, men bryte med staten. Brevet ble lest opp og det ble bedt for biskopene og for lærerne. Alle prestene i Modum uttrykte sin støtte til biskopene. I Modum var det gudstjenester på Vikersund kapell, Åmot kapell og på Vaaraan denne søndagen.

Brevet er referert utførlig i menighetsbladet for mars 1942. Her står også den lojalitetserklæring til biskopene som prestene sendte til kirkedepartementet.

Departementet truet med represalier, men de aller fleste prestene i landet sto samlet i denne saken. Ved gudstjenestene 22. mars, Maria budskapsdag, leste prestene opp et ultimatum til statsmyndighetene som både gikk på foreldrenes rett til å bestemme over sine barns oppdragelse og på den alvorlige situasjon som var oppstått etter at biskopene nedla sine embeter. Ultimatumet sluttet med disse ord: «Som kirkens og menighetens forpliktende tjener, forkynner av Guds ord og forvalter av sakramentene har jeg i dag lagt dette frem for dere – idet jeg samtidig erklærer at min fortsatte forbliven i min nåværende embetsstilling er

Fra Heggen kirke under krigen

avhengig av at kirkens synsmåter her og i andre forhold som i dag er omtvistet, blir respektert.»

Departementet slo nå til ved å avskjedige en del prester. Blant dem som fikk sitt avskjedsbrev, var sokneprest Poulsen. Antakelig sto han på departementets svarteliste pga. sitt brev fra 1941 om kirkeklokkene. I dagsregisteret for 31. mars har Poulsen innført: «Mottatt fra Kirkedepartementet et skriv av 26. mars, hvor meddeles at sogneprest Eystein Poulsen er blitt avsatt fra sitt embete iflg. lov av 4. oktober 1940. Hermed slutter mitt virke som sokneprest i Modum.» Selve brevet finnes ikke i arkivet.

Kvåse har føyd til: «Som Eystein Poulsens personlige hjelpeprest stiller jeg meg helt ut solidarisk med ham og avslutter hermed mitt virke med å bistå ham i hans embetsgjerning.»

Ved påskedagenes gudstjenester 5. og 6. april 1942 leste de fleste prestene i landet opp uttalelsen med overskriften **Kirkens Grunn** sammen med erklæringen hvor de nedla sine embeter. De ville fortsatt betjene menighetene på grunnlag av Kirkens Grunn. Alle Modums prester sto på samme linje.

Quisling sendte telegram til alle prester i fast stilling og truet med utkastelse av prestegårdene og streng straff for dem som ikke trakk tilbake embetsnedleggelsen. Bare et lite fåtall av prestene i landet bøyde av. Pr. 1.3. 1943 regnet man med at 54

prester av i alt ca. 700 var lojale mot NS-regjeringen. Ca. 650 prester hadde altså nedlagt sine embeter.

Sameksistens

Regjeringen ga opp og aksepterte situasjonen. De varslede represalier ble ikke satt i verk. Prestene fikk stort sett bli på sine poster. Prestene sluttet å gjøre sine plikter i forhold til staten. De tok ikke imot embetspost og heller ikke lønn. De sluttet med å forrette vielse. Brudepar ble henvist til en borgerlig vigselmann mens prestene forrettet forbønn for borgerlig innstiftet ekteskap. Kirkene sto åpne for dem til å holde gudstjenester og kirkelige handlinger for øvrig. De ble ikke fordrevet fra presteboligene. Det ble opprettet en illegal midlertidig kirkeledelse som arbeidet på grunnlag av dokumentet Kirkens Grunn.

Avskjedsbrevene til Poulsen og de øvrige avskjedigede prestene ble derimot ikke trukket tilbake. Poulsen fikk frist til 15. juni med å flytte fra Heggen prestegård. Han fikk da bo sommeren over på Hovland. 3. sept. kom politiet og tok prestedrakten hans. 22. sept ble han forvist fra Buskerud fylke med 8 dagers frist. Resten av okkupasjonstiden bodde Poulsen utenfor Buskerud fylke, for det meste på Konnerud.???

Innen han var forvist, fikk han likevel preke ved gudstjenester. Pastor Kvåse sto som ansvarlig forrettende prest og Poulsen prekte så seint som på konfirmasjonsgudstjenesten i Heggen 27. sept. 1942, to dager før

I forrige nr. av menighetsbladet startet vi opp en serie om kirken og gudstjenesten. Det er sykehusprest Arne Børresen på Modum Bad (nedenfor: A) som snakker med menighetsbladets Berger Hareide (nedenfor: B). Sist gang handlet samtalen om selve kirkerommet. Denne gang begynner vi å se nærmere på hvorfor gudstjenesten vår er som den er, og hva den egentlig inneholder.

- Vi trenger en totalopp- levelse for alle våre sanser, ikke bare øra!

A: - Jeg synes nok at vår lutherske gudstjeneste er en god mellomveg mellom den reformerte og den katolske. Og takk og pris for det!

B: - Den påstanden bør du nok begrunne nærmere.

A: - Den katolske kirke har en gammel tradisjon med å feire messe, med stor vekt på ritualer og sakramenter, og svært lite preken. Mens den reformerte kirke har så å si en ren preken-gudstjeneste.

B: - Og vi lutheranere altså er sånn ideelt midt på treet? Det høres jo bra ut. Men Luther bygde da stort sett på katolske tradisjoner?

A: - Vi finner nok igjen hovedtrekkene. Men Luther var samtidig ganske radikal, og innførte både preken og liturgi på morsmålet, slik at folk kunne forstå. Det er først nå i 1960-åra at den katolske kirke har kommet så langt at liturgien ikke lenger er på latin.

B: - La oss grave litt skikkelig djupt nå, Arne. Hvorfor i all verdens dager har vi gudstjenester med liturgi og salmesang og preken? Det står da ikke noe om i Bibelen at vi skal det?

A: - Alt i gammeltestamentlig tid hadde de i den jødiske tradisjon synagoge- og tempelgudstjenester. Og der var det både tekstlesning, preken, bønner og sanger. Det er riktig at det ikke står noe i Det nye testamente om hvordan

man skal forordne gudstjenesten. Men vi veit at de ganske fort etter Jesu død og oppstandelse begynte å komme sammen den første dag i uka, istedenfor på den gamle sabbaten.

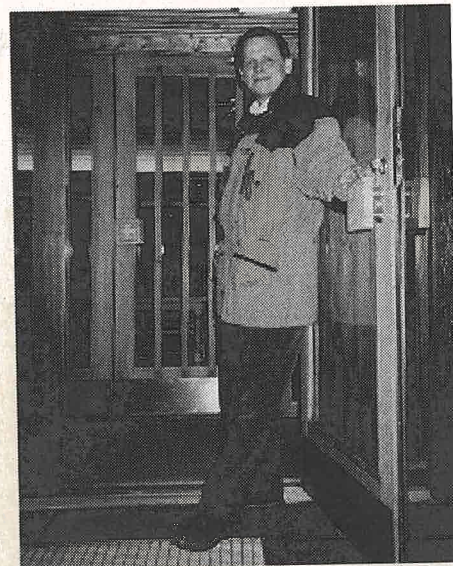
Liturgi betyr folkets verk

B: - Når finner vi de første tegn på en mer fast ordning for disse samlingene?

A: - I et skriv etter Justin Martyren, ca. år 140, ble det fortalt at de kom sammen på søndag, og skriftene ble lest så lenge tida tillot, biskopen tok ordet og underviste, og de reiste seg og bad sammen. Etter hvert ble det et skille mellom en østlig gudstjeneste, den vi i dag finner igjen i den gresk-ortodokse og russisk-ortodokse kirke, og en vestlig, romersk-katolsk. De enkelte ledd i den katolske messe vokste gradvis fram. Og det er fortsatt dette gamle hovedmønster som ligger bak dagens norske statskirkelige gudstjeneste.

B: - En viktig del av vår gudstjeneste er de såkalte liturgien. Hva betyr det ordet egentlig?

A: - Det kommer fra to greske ord: Laos, som betyr folk, og som vi har i ord som lekmann. Og ergon, som betyr verk eller arbeid. Altså: folkets verk. Ingen dum betydning. For det er viktig å understreke at en gudstjeneste ikke er en soloprestasjon av presten. Lekfolket skal og må delta for at det skal bli en gudstjeneste i ordets egentlige forstand.

B: - Men hvor i gudstjenesten kan de egentlig delta?

A: - De kan lese tekstene, lede trosbekjennelsen og delta under forbønnen, og de kan - etter godkjenning fra biskopen - være med og dele ut nattverden.

B: - Er det deler av gudstjenesten som betyr spesielt mye for deg.

A: - Velsignelsen til slutt. En del forskning tyder på at det er dette leddet som betyr mest for folk. Men jeg er også svært glad i åpningsordene. Både begynnelsen og slutten er flott, synes jeg. Bare tenk på velsignelsen til slutt: "Herren velsigne deg og bevare deg. Herren la sitt ansikt lyse over deg og være nådig. Herren løfte sitt åsyn på deg og gi deg fred." Vi har alle et svært dypt behov for å bli sett. Bare gjennom det kan vi være til. Og her bærer velsignelsen bud om at vi blir sett av den treenige Gud. Vi går ut med en hilsen om at han vil være med oss.

Fysisk velsignelse

B: - Jeg har også opplevd velsignelsen sterkt: nesten fysisk, som en slags gjennomstrømming. Helt merkelig. Og innmari godt. Og da har jeg følt behov for å tegne et lite korstegn for meg sjøl, jeg også, i tillegg til det presten gjør oppe ved alteret. Men slikt gjør man vel ikke i lutherske kirker.

A: - Jo, det synes jeg du godt kan

Lekfolket må også få delta i gudstjenestene. Fra Nykirke i 1988.

begynne med. Jeg synes det har vært fint å tegne korsets tegn overfor unga mine også når vi har bedt aftenbønn. Korstegnet minner oss om grunnlaget for freden vi får, basert på Jesu død og oppstandelse, og at vi hører til i Jesu Kristi kirke.

B: - Du var også opptatt av starten på gudstjenesten?

A: - Der har vi to varianter. Den første lyder: "Nåde være med dere og fred fra Gud vår Far og den Herre Jesus Kristus." Det er jo en utrolig sjenerøs hilsen. Vi kommer ikke fordi vi er fromme, men fordi vi trenger å få nåde. Det er et tilsagn om Guds kjærlighet som lyder først i gudstjenesten. Derfor bør ikke presten forkludre åpningen med alskens velkomstprat, som om vi skal komme og besøke ham.

Den andre varianten er "I Fadrens, Sønnens og Den Hellige Ånds navn". I den jødiske tradisjon er navnet det som det utsier. Derfor betyr det at den treenige Gud er til stede. Det er reelt.

B: - Jeg ser for meg at uansett hvor mye fint du eller jeg kan legge i de ulike leddene i liturgien, så vil

det for mange folk virke ganske fremmed og til dels uforståelig. Men egentlig er det ikke så mye annerledes enn på andre områder her i verden som vi ikke kjenner så mye til. Uten sammenlikning for øvrig: fotball vil jo virket helt uforståelig for meg hvis jeg ikke hadde vært på noen kamper og kommet inni regler og sånn.

Best å være med sjøl

A: - Jeg tror vi sikkert kan gjøre mer i kirka for å hjelpe folk til å bli mer kjent med det. Familiegudstjenester, som har en enklere form for liturgi, er for mange en fin inngangsport til gudstjenestene. Men, som på så mange andre av livets områder: den beste måte å lære det på, er nok rett og slett ved å være med sjøl.

B: - Jeg veit ikke åssen dette er å høre for deg som prest, men jeg må si at en hovedgrunn til at jeg liker mer og mer vår nåværende gudstjenesteform, er at den ikke er så presteavhengig. For det er jo ganske ujamn preken-kvalitet rundt omkring, for å si det litt diplomatisk. Men jeg kan alltid få med meg noe, fordi det er så mange spennende bibeltekster

som blir lest, mange fine bønner som kan hjelpe meg midt i mine formuleringsvansker. Og så alle salmene, da.

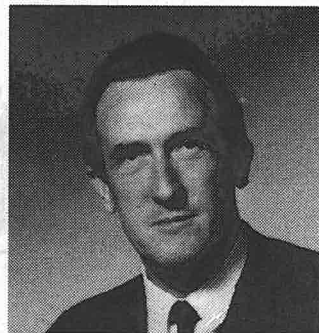
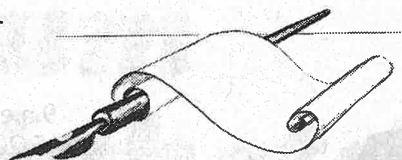
A: - Salmeboka vår er egentlig litt av en gullgruve.

B: - Men alle er vel ikke like glad i en del av forandringene som er gjort i den seinere tid på de gode, gamle salmene?

A: - Jeg kan nok være enig i at ikke alle revisjoner er like gode, se bare på noen av julesangene. Men enkelte oversatte salmer er blitt bedre. Og det kommer stadig nye og spennende salmer. Den gode salmesang er viktig når det gjelder å gi oss en felleskapsfølelse i gudstjenesten. Her betyr også en dyktig organist mye.

Men ellers er jeg enig med deg i at gudstjenester ikke må bli for preken- eller presteavhengig. Vi trenger noe som kan imøtekomme oss som hele mennesker. Og det har jeg inntrykk av at stadig flere blir opptatt av for tida. Vi trenger en totalopplevelse for alle våre sanser, og ikke bare øra.

PETTER BRÅSTAD GULLSMED · URMAKER Vikersund · Telefon 32 78 70 62	<i>Si det med</i> Blomster Vikersund Blomster 3370 Vikersund, Tlf. 32 78 74 00 · 32 78 74 20	Hovde prosjektering as Rådgivende ingeniør Postboks 105, 3371 Vikersund Tlf. 32 78 81 33 Fax. 32 78 82 07
 Mesterhus Modum A/S 3370 Vikersund Tlf. 32 78 80 00 · Fax 32 78 83 50	Modum Regnskapskontor Postboks 72 · 3371 Vikersund Telefon 32 78 72 11	 KNIVE HYDRO OLJE & PARAFIN AS Vikersund Tlf. 32 78 71 58
 VIKERSUND VAREHUS	 STUDIO NORWAY FRISØR ENESTE FRISØR I VIKERSUND MED HÅRLASER TLF.: 32 78 88 88	 WILHELMINES (TIDL. ASTRID LUENG) WILHELMINES AS, 3370 VIKERSUND · TLF. 32 78 70 23
 Kronasko EURO SKO Vikersund · Tlf. 32 78 71 01	FORENINGS centeret NORGE Vi kan premie! 3370 Vikersund Tlf. 32 78 77 48	MONETT 3370 Vikersund · Tlf. 03 - 78 76 85 Ung og voksen dame
 Gå til fagmannen i Vikersund Herrefrisør Per Dihle Tlf.: 32 78 72 02	Brødr. Løver 	 Vikersund ELEKTRO 32 78 74 14
De beste pølsene får du hos C. Hennie's KIOSK Vikersundgata 	Stoff-Idé Sunni Ramberg 3371 Vikersund Tlf. 32 78 85 90	T.R.-FOTO 3370 VIKERSUND - Tlf. 32 78 81 81
Modum Sparebank Tlf. 32 78 75 99	Åsheim Bakeri 3370 Vikersund Tlf. 32 78 42 22	
MODUM KOMMUNE	Modum Bads Nervesanatorium 3370 Vikersund	JOSEF ANDREASSENS eff. Kioskvarer & Blomster Tlf. 32 78 02 77 · Geithus
ÅMOT APOTEK 3340 Åmot Tlf. 32 78 51 00	ÅMOT INSTALLASJON AS Tlf. 32 78 47 55 - Åmot	
Frydenberg Rekonvalesenthjem Tlf. 32 78 79 11 - 3370 Vikersund		Modum Samvirkelag 3360 Geithus
GRØTERUD BYGGSERVICE A.S 3370 Vikersund Tlf. 32 78 24 00 Mobiltlf. 94 13 82 43	 BYGDEPOSTEN Vikersund · Tlf. 32 78 71 11	Toves Parfymeri og Bijouteri Vikersund
J. & A. Rosenlund Rørleggerforretning Tlf. 32 78 46 44 · 3340 Åmot	Børre Bjertnæs Renovasjon Snarum, 3370 Vikersund Tlf. 32 78 28 48 - Mobiltlf. 94 19 81 06	
Tlf. 32 78 70 35 VIKERSUND APOTEK	A.s Modumsrutene Øyaveien · 3370 Vikersund · Tlf. 32 78 74 08 Rute- og turkjøring!	 Tlf. 32 78 09 00 3360 GEITHUS
Gullsmed Siv Asbjørnsen Strandgaten, 3340 Åmot · Tlf. 32 78 57 36	 Vikersund RAMMEVERKSTED 32 78 82 52	
JAN H. ERIKSEN Klær og Sko Tlf. 78 02 07 · Geithus	INTEROPTIK Optiker Weggensen 3370 Vikersund, Tlf. 32 78 86 99	
RIMI	Frøyshov bok og papir Vikersund	Åmot Forbruksforening Åmot · Tlf. 32 78 43 20
Modum, Sigdal og Krødsherad GJENSIDIGE Brannkasse GJENSIDIGE forsikring		 Vikersund Kurbad A/S Oppføringsinstitusjon Tlf. 32 78 79 77
 Rørleggerfirma Stræde as 3370 Vikersund	 NYGÅRD SPORT 3340 Åmot tlf. 32 78 41 18 	FOTO OG FRIMERKER A.S. Tlf. 32 78 56 53 Åmotsenteret

Ovid Kvisterøy
Vikersund

Norge, Norge

Norge, Norge,
Blånende opp av det grågrønne hav,
Øer omkring som fugle-unger,
fjorde i tunger
innover dit som det stilner av.
Elve, dale
følges fra fjellene, skog-ås og li
langelig efter. Straks som det letter,
sjøer og sletter
helgedagsfreden med tempel i.
Norge, Norge,
hytter og hus og ingen borge,
blidt etter hårdt,
Du er vårt, du er vårt,
du er fremtidens land.

Bjørnstjerne Bjørnson

17. mai i Tromsø i 1947

Våren 1947 tilbrakte jeg i Tromsø. Jeg var ansatt i verdens nordligste parkvesen, og det var 17. mai. Den gangen levde vi fremdeles i festrusen fra frigjøringen av landet vårt. I den gjenvunne frihet sprudlet følelsene våre over, spesielt på en dag som den.

Sammen med en mengde andre feststemte mennesker hadde jeg møtt fram ved Troms høyere skole for å feire dagen.

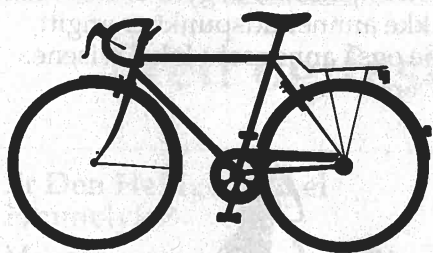
En gutt i 10–11-årsalderen deklamerte da på en gripende måte dette verset av Bjørnson for de framfødte.

De snøkleddede fjellene omkring, bjørken som spratt fram og urkraften i diktet smeltet sammen med guttens klare rene stemme så uforklarlig og høystemt. Jeg glemmer det aldri.

Ovid Kvisterøy

Sykler til Madagaskar

Modum-menighetenes døveprosjekt-komité kan fortelle at vårens sykkelaksjon har resultert i 21 sykler.

Syklene sendes til Stavanger mandag 15. mai. Derfra videreføres de med container til døvearbeidere på Madagaskar. Dvs. at prester og lærere, foruten et snekkerverksted, får sykler til disposisjon i sitt arbeid. Private biler finnes bare blant noen få gassere.

Syklene har vi fått gratis. Takk til alle dere som har gitt. – Verk-

stedet på Drolsum, som drives av tre barn, har gjort en fabelaktig jobb med å gå over syklene.

Til hver sykkel har vi kjøpt pumper og lås. Ekstra-utstyret og lønn til arbeiderne på verkstedet kommer på kr. 4.800. I tillegg blir det transporten via Stavanger og ut til Madagaskar. Som leserne forstår, trenger vi fortsatt penger til prosjektet. TAKK! Kontoen er: 2270.03.21480.

Ny gudstjeneste-turnus

Hvert år holdes det gudstjenester etter en oppsatt turnus-plan i alle kirker og kapeller i Modum. Denne planen har det vært et ønske om å få en revurdering av, for å tilpasse den til dagens situasjon.

I fellesrådsmøtet for de tre menighetsrådene nå i vår er det satt ned et utvalg til å se nærmere på gudstjeneste-turnusen. Soknepresten skal lede utvalget, og fra de tre menighetsrådene er valgt: Jon Grøterud fra Heggen, Tormod Moviken fra Nykirke og Ingebjørg Hovde fra Snarum.

Forts. fra s. 24

9/4 Simen Olav Gamst
Gunnerød (Olavskirken)
Vebjørn Madsen Dahl

VIGDE:

Heggen

1/4 Jan Magne Skogen og
Solfrid Elin Grimsmo

Snarum

6/5 Svein Myhrer og Elin
Hallerdalen

DØDE:

Heggen

23/3 Sigrid Hovland

6/4 Gerda Skålien

7/4 Alf Martin Bjerring

11/4 Peter Omdal

Bernt Opheim (Rud)

21/4 Thor Olsen

25/4 Mary Foshaugen

Snarum

2/3 Jenny Bråthen

10/3 Anfinn Nymo (v. Spone)

30/3 Gunhild Aspelien (V. Spone)

5/4 Arne Martinius Moe

21/4 Martha Valstad

Nykirke

19/4 Ella Charlotte Moen

20/4 Sigtona Sandum

27/4 Henry Arvid Pedersen

28/4 Olav Birger Bergli

3/5 Ruth Kolberg

4/5 Esther Olsen

Kirkekalenderen

SØNDAG ER KIRKEDAG

14/5 4.s.e.påske

Joh 16,5-15
 Snarum kl 11 - Sund.
 Samtalegudstj.
 Vikersund kl 11 - Mamen
 Rud kl 19 - musikkandakt
 Olavskirken kl 11 - Enger

17/5 Grunnlovsdag

Luk 1,50-53
 Heggen kl 11 - Mamen
 Nykirke kl 11 - Moviken
 Snarum kl 11 - Sund

21/5 5.s.e.påske

Joh 16,23b-28
 Heggen kl 11 - Mamen og Løvik.
 Konfirmasjon
 Snarum kl 11 - Sund.
 Konfirmasjon
 Gulsrud kl 11 - Moviken
 Olavskirken kl 11 - Eika

25/5 Kr.himmelfartsdag

Luk 24,46-53
 Nykirke kl 11 - Moviken
 Vaaraan kl 11 - Sund
 Olavskirken kl 20 - Trydal

28/5 6.s.e.påske

Joh 15,26-16,4a
 Heggen kl 11 - Mamen og Løvik.
 Konfirmasjon
 Nykirke kl 11 - Moviken.
 Konfirmasjon
 Olavskirken kl 11 - Enger

4/6 Pinsedag

Joh 15,1-11
 Heggen - Mamen
 Nykirke - Moviken
 Snarum - Sund

5/6 2.pinsedag

Joh 3,16-21
 Vestre Spone - Sund
 Gulsrud - Mamen
 Rud - Moviken

11/6 Treenighetssøndag

Joh 3,1-15
 Heggen - Mamen
 Nykirke - Moviken og Løvik.
 Konfirmasjon
 Rud - Sund. Konfirmasjon
 Vestre Spone kl 13 - Moviken og
 Løvik. Konfirmasjon
 Olavskirken - Enger

18/6 2.s.e.pinsedag

Luk 16,19-31
 Nykirke - Mamen
 Snarum - Sund.
 Vikersund - Moviken
 Olavskirken - Amble

25/6 3.s.e.pinsedag

Luk 14,16-24
 Heggen - Mamen
 Snarum - Moviken
 Vestre Spone - Sund
 Olavskirken - Børresen

2/7 4.s.e.pinsedag

Luk 15,1-10
 Nykirke - Sund
 Rud - Moviken

9/7 5.s.e.pinsedag

Fork. 12,13-14
 Heggen - Moviken
 Snarum - Sund
 Olavskirken - Karen S. Solberg

16/7 6.s.e.pinsedag

Luk 5,1-11
 Heggen - Sund
 Nykirke - Løvik
 Olavskirken - Klara Myhre

23/7 7.s.e.pinsedag

Matt 5,20-26
 Gulsrud - Mamen
 Vestre Spone - Sund
 Olavskirken - Eika

30/7 8.s.e.pinsedag

1.Mos 1,1-18
 Nykirke - Mamen
 Snarum kl 19 - Mamen

6/8 9.s.e.pinsedag

Matt 7,15-20
 Heggen - Mamen
 Rud - Moviken
 Olavskirken - Børresen

13/8 10.s.e.pinsedag

Matt 25,14-30
 Snarum - Moviken
 Nykirke kl 19 - Moviken
 Vikersund - Løvik
 Olavskirken - Engedal/Børresen

20/8 11.s.e.pinsedag

Luk 19,41-48
 Heggen - Sund
 Nykirke - Moviken
 Olavskirken - Wenaas/Børresen

27/8 12.s.e.pinsedag

Luk 18,9-14
 Snarum - Mamen
 Vikersund - Moviken
 Olavskirken - Edland

3/9 13.s.e.pinsedag

1. Sam 3,1-10
 Heggen - Løvik
 Vestre Spone - Mamen
 Rud - Sund
 Olavskirken

10/9 14.s.e.pinsedag

Luk 10,25-37
 Heggen - Mamen
 Nykirke - Løvik og Moviken
 Snarum - Sund
 Olavskirken

Gudstjenesten begynner kl 11 når ikke annet tidspunkt er angitt.
 Se også annonser i lokalavisene.
 Døpte:

Slekters gang

Heggen
 26/3 Øystein Johannes Silseth
 Sondre Aasmundrud
 Linde Helen Thalerud
 Benedikte Hoffart Bøhn
 2/4 Ida Frogner Øverby
 Håkon Helgesen

Forts. s. 23